

พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ

อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

SAVING BEHAVIOR OF FARMERS IN HUAIYAB SUB-DISTRICT,
BANTHI DISTRICT, LAMPHUN

ปาริฉัตร บุญตันดี

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญานิเทศการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อเรื่อง

พฤติกรรมกรรมการของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ
อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

SAVING BEHAVIOR OF FARMERS IN HUAIYAB SUB-DISTRICT,
BANTHI DISTRICT, LAMPHUN

โดย

ปาริฉัตร บุญตันดี

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)

วันที่ ๒๔ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๒๕๖๐

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภณ พองเพชร)

วันที่ ๒๔ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๕๐

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งกานต์ ใจวงศ์ยะ)

วันที่ ๒๔ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๕๐

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญคำ)

วันที่ ๒๔ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๕๐

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานคณะกรรมการ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒๕ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๕๐

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวปาริฉัตร บุญตันดี
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วรรณศิริ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของเกษตรกรเขตตำบลห้วยยาบ 3) เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของเกษตรกรเขตตำบลห้วยยาบ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของเกษตรกรเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของพฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสองในสามเป็นเพศชาย ในด้านอายุของผู้ให้ข้อมูลนั้น ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ อายุ 69 ปี และอายุน้อยที่สุด 29 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี สถานภาพการสมรส พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส จำนวนบุตรผู้ให้ข้อมูลประมาณหนึ่งในสามใกล้เคียงกันคือ มีบุตร 1 คน และ 2 คน ระดับการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี ต่ำสุดคือไม่ได้รับการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ทำการเกษตรระหว่าง 25-36 ไร่ รายได้ทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูลในรอบปีที่ผ่านมา [2548] สูงสุด 390,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 40,000 บาทต่อปี โดยผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม มีรายได้ช่วง 100,001 – 200,000 บาท/ปี และผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีรายจ่ายแต่ละปีไม่เกิน 25,000 บาท

การศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมการออมทรัพย์ทั้งหมด จำนวน 350 คน และพฤติกรรมการออมทรัพย์โดยมีวิธีการออมทรัพย์ไม่สม่ำเสมอมากกว่าครึ่ง จำนวน 188 คน จากการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากที่มีการออมทรัพย์ของเกษตรกรเพื่อตนเอง จำนวน 260 คน

รองลงมามีการออมทรัพย์เพื่อบุตร จำนวน 240 คน มีการออมทรัพย์เพื่อคู่สมรส จำนวน 206 คน และมีการออมทรัพย์เพื่อบิดามารดา จำนวน 59 คน พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีวัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์เพื่อการศึกษาบุตรเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 134 คน รองลงมามีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 124 คน มีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 123 คน พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีพฤติกรรมการเลือกออมทรัพย์ฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 332 คน รองลงมามีพฤติกรรมการเลือกออมทรัพย์โดยการเก็บไว้กับธนาคารพาณิชย์ จำนวน 189 คน มีพฤติกรรมการเลือกออมทรัพย์โดยเก็บไว้กับตัวเอง จำนวน 80 คน ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะความมั่นคงเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 316 คน รองลงมามีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะผลตอบแทนเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 160 คน มีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะว่ามีการให้บริการที่ดี เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 124 คน ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคิดว่าการออมทรัพย์โดยการฝากเงินออมทรัพย์เป็นวิธีที่ดีที่สุด จำนวน 336 คน รองลงมามีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการนำเงินฝากแบบประจำ จำนวน 300 คน มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการซื้อสลากรางวัล (ออมสิน) จำนวน 124 คน

Title	Saving Behavior of Farmers in Huaiyab Sub-district, Banthi District, Lamphun
Author	Miss Parichat Boontundee
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Boonsom Waraegsiri

ABSTRACT

This research aims to study about 1) the saving behavior of the agriculturists in Huaiyab, Banthi, Lamphun 2) the factors affecting the saving behavior of the agriculturists in Huaiyab 3) the ways to promote the saving behavior. The data were taken from 350 agriculturists in Huaiyab, Banthi, Lamphun. Questionnaires were used as the instruments to collect all factors about their saving behavior. The researcher then analyzed the given data by a statistical package computer program.

The result revealed that most farmers in the studied area are men (more than two-third). The oldest is 69 and the youngest is 29. Approximately, one-half of them are 41–50 years old. Most of them are married. The number of children is one and two. The highest education is Bachelor degree and the lowest is uneducated. Mostly, they are graduated in the primary school. Almost one-half of them are agriculturists cultivating in their 25–36 rais. The highest total sum of their income in the past year [2005] is 390,000 baht per year and the lowest one is 40,000 baht per year. One-third of the respondents get 100,001–200,000 baht per year. And most spend less than 25,000 baht per year.

The study found that 350 respondents have the saving behavior and 188 people unregularly save their money. Most of the people save money for themselves. Two hundred forty agriculturists save for their children's education.

The number of people who save for their spouses is 206. Fifty nine of them save for their parents. We found that the first reason to save is for children's education. There are 134 people in this group. Secondly, they save as the capital for their careers (124 people). Third, to save money to use when they get sick or retired (123 people). Almost all of the information

givers, 332 people, save their money in the Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. About 189 people save money in the commercial banks. Eighty people save their money with themselves. The first reason to save with saving account is the stability. There are 316 people in this group. Secondly, 160 people save with the saving account because of benefit. About, 124 people have the saving account because of good service. Almost all of the information givers, 336 people, think that the best way to save is to keep money with the saving account, while 300 people think that the permanent account is better. There are 124 people choose to save money by buying saving lottery of saving bank.

กิตติกรรมประกาศ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ ฟองเพชร และผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งกานต์ ใจวงค์ยะ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษายังได้รับการช่วยเหลือจากเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ที่ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร

คุณค่าและประโยชน์แห่งปัญหาพิเศษฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อดวงจันทร์ คุณแม่สะอาด บุญตันดี ขอขอบคุณทุกๆ คนในครอบครัว และเพื่อน ๆ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้เอื้อนามในที่นี้ทุกท่าน ที่กรุณาให้การแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนให้กำลังใจ จนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ปาริฉัตร บุญตันดี

เมษายน 2550

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์ทั่วไป	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
แนวคิด ปัจจัย และรูปแบบการออม	11
แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน	12
ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์	13
ทฤษฎีการบริโภคนิยม	14
ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	23
สมมติฐานการวิจัย	23
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	24
สถานที่ทำการวิจัย	24
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	25
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือในการวิจัย	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การรวบรวมข้อมูล	28
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ระยะเวลาในการศึกษา	29
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	30
ลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ	30
พฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ	37
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผลการวิจัย	56
ข้อเสนอแนะ	57
ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมทรัพย์มากขึ้น	57
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	63
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศไทย	3
2 ผลผลิตจังหวัดตามราคา รายได้ประชาชาติต่อหัว เป็นรายจังหวัดภาคเหนือ ประจำปี 2547	4
3 เปรียบเทียบระหว่างการออมและการลงทุน	12
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน	26
5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม	29
6 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการออม	36
7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการออม	37
8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการออม	38
9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเลือกการออม	39
10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์ ไว้กับที่ต่าง ๆ เพราะ	40
11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรูปแบบการออม	41
12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุด	42
13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาของการออม	43
14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภาวะเศรษฐกิจ	44
15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภาวะเศรษฐกิจที่มีต่อ การออมเงิน	44
16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการส่งเสริมการออม	45
17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการส่งเสริมการออม ทรัพย์สดเป็นการเงินที่ควรจะมีบริการมากที่สุด	46
18 ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอกที่มีต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ ของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยขา	47

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

22

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ คือ ต้องการให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโต และขยายตัวมากขึ้น คนในประเทศมีความกินดีอยู่ดี การออมและการลงทุนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งในการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจนี้ก็จะต้องอาศัยการลงทุน จึงจะทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัว และมุ่งไปข้างหน้า เงินทุนที่จะนำมาลงทุนนั้นก็จะได้มาจากการออมนั่นเอง เพราะการออมจะทำให้เกิดเงินทุนที่จะนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุน การออมอาจทำได้หลายวิธีแตกต่างกันไป แล้วแต่กรณี การตัดสินใจของแต่ละบุคคล ดังที่เราจะเห็นได้จากการชักชวนของสถาบันการเงินประเภทต่าง ๆ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารพาณิชย์ บริษัททางการเงินต่าง ๆ ตลอดจนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งตามหน่วยงานต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการ การออมของผู้บริโภค ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้จะทำหน้าที่ระดมเงินออม เพื่อนำไปใช้จ่ายและเป็นเงินทุนในโครงการที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ

แหล่งเงินออมจะมีอยู่ 2 แหล่งคือ การออมภายในประเทศ และการออมต่างประเทศ แต่การพึ่งพาจากต่างประเทศนั้นก็ทำได้ในขอบเขตที่จำกัด และยังมีกฎเกณฑ์ มาตรการต่าง ๆ ที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ๆ ดังนั้นการพยายามระดมเงินออมภายในประเทศจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้เน้นความสำคัญของการหามาตรการส่งเสริมให้เกิดการออมในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการออม การลงทุนและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ กล่าวคือการออมเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดความสามารถในการลงทุนและการผลิตของประเทศ ซึ่งจะส่งผลถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยตรง จากการศึกษาถึงสัดส่วนมูลค่าการออมและมูลค่าการลงทุนในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้พบว่ามีช่องว่างการออม-การลงทุนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) คือ ถึงแม้ว่า การออม อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2542 จนถึง 2546 การออมจะมีมากกว่าการลงทุน แต่ก็ถือว่าเป็นกรณีไม่ปกติ เนื่องจากมีวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง มีการหดตัวของการลงทุนอย่างรุนแรงและมีการออมเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการที่ประชาชนระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม นับแต่ประเทศไทยประสบวิกฤติการณ์ทางการเงินอย่างรุนแรง ตั้งแต่ปี 2540 ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการแก้ไข ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการที่เข้มงวดเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจ มีเสถียรภาพและเพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นที่มีต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจไทยได้กลับคืนมา โดยการดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยสูง เพื่อให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล อัตราเงินเฟ้อลดลง ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศมั่นคง และค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น จากมาตรการดังกล่าวได้ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศประสบภาวะชะงักงันอย่างรุนแรง มีการเร่งรัดให้ชำระหนี้คืนสถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ภาคธุรกิจขาดสภาพคล่องทางการเงิน นำไปสู่การขาดความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ทำให้ธุรกิจได้รับเครดิตทางการค้าลดลง มีผลทำให้มีการเลิกจ้างงานและเลิกประกอบการ ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ทำให้มูลค่าทางการลงทุน ในปี 2542 ลดลง มูลค่าเงินออมเพิ่มสูงขึ้น เพราะประชาชนระมัดระวังการใช้จ่าย และประชาชนที่ถูกเลิกจ้างงานนำเงินที่ได้จากการเลิกจ้างงานต้องเก็บออมเงินไว้ใช้จ่ายยามจำเป็น

ในกรณีประเทศไทย การขาดดุลการเงินออมหรือการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มรุนแรงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาเศรษฐกิจมีการขยายตัวสูง มีการลงทุนมาก จนการออมไม่พอเพียงรองรับการขยายตัวของการลงทุน จากการขยายตัวของการออมในประเทศที่เติบโตช้ากว่าการลงทุนในประเทศ จะเกิดช่องว่างที่เรียกว่า “ช่องว่างการออม - การลงทุน” ทำให้การพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับการลงทุนบางส่วนที่เกิดขึ้น ก่อประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจน้อย ซึ่งทำให้ประเทศต้องมีหนี้สินต่างประเทศมากขึ้น ในที่สุดปัญหาหนี้สินจะรุนแรงมากขึ้น ดังเช่นปัจจุบัน ทำให้มีการประนีประนอมหนี้ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าวมีผลให้การแก้ปัญหาความเชื่อมั่นและเสถียรภาพต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ต้องใช้มาตรการทางเศรษฐกิจที่รุนแรงในการแก้ปัญหาการเงินทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศไทยโดยตรง

ตารางที่ 1 ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศไทย

หน่วย: พันล้านบาท

ข้อมูลปี พ.ศ.	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
การออมของประเทศ	1,492.10	1,580.22	1,564.14	1,470.08	1,397.66	1,552.26	1,556.70
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	-	5.91	-1.02	-6.01	-4.93	11.06	0.29
การลงทุนของประเทศ	1,762.16	1,928.16	1,593.16	946.97	950.60	1,117.60	1,225.24
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	-	9.42	-17.37	-40.62	0.49	17.57	9.63
ช่องว่างระหว่างการออม และการลงทุน	-270.06	-347.95	-29.02	524.10	447.05	434.66	331.46
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	4,186.21	4,611.04	4,732.61	4,626.45	4,657.08	4,916.51	5,123.42
ช่องว่างระหว่างการออม และการลงทุนต่อ GDP (%)	-6.45	-7.55	-0.61	11.33	9.60	8.84	6.47

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545)

จากตารางที่ 1 ได้แสดงให้เห็นถึงช่องว่างการออม-การลงทุนติดต่อกันหลายปี ก่อให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลของการออมและการลงทุนในประเทศ รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการแก้ไขและส่งเสริมการออมขึ้นหลายมาตรการ เช่น การออมเงินระยะยาวที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ การออกพันธบัตรรัฐบาล การใช้เครื่องมือทางการเงินของสถาบันการเงิน และการกำหนดวันออมแห่งชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีการออมมากขึ้น โดยเน้นการผ่านระบบสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน เป็นต้น

ปัญหาการวิจัย

(Research Problem)

โดยภาพรวม จังหวัดลำพูน มีความอุดมสมบูรณ์ในด้านทรัพยากรที่เอื้อประโยชน์ต่อการเกษตรกรรมอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรดินและน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ ของโครงสร้างพื้นฐาน ความเหมาะสมต่อทำเลที่ตั้ง และมีรายได้ประชาชาติต่อหัวค่อนข้างสูง (ตารางที่ 2) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา เพื่อให้ทราบว่าการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ

อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูนเป็นอย่างไร โดยจะทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกร และเกษตรกรมีขั้นตอนในการตัดสินใจอย่างไรในการออม เพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง และสนับสนุนการออมของเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การออมของเกษตรกร ขยายตัวมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย ซึ่งจะก่อประโยชน์โดยตรงต่อสภาพเศรษฐกิจและ สังคมของเกษตรกร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางในการ พัฒนาการเกษตรของชาติต่อไป

ตารางที่ 2 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัด รายได้ประชาชนต่อหัว จำแนกตาม
จังหวัดภาคเหนือ ประจำปี 2547

ลำดับ	จังหวัด	อัตราการขยายตัว ของผลิตภัณฑ์จังหวัด (หน่วย: พันล้านบาท)	ประชากร (1,000 คน)	รายได้ประชาชน ต่อหัว (บาท)
1	เชียงใหม่	93,540	1,586	58,962
2	ลำปาง	37,358	790	47,318
3	อุตรดิตถ์	20,047	462	43,430
4	แม่ฮ่องสอน	7,462	242	30,790
5	เชียงราย	41,856	1,271	32,925
6	แพร่	17,514	451	38,833
7	ลำพูน	47,263	381	124,190
8	น่าน	15,490	468	33,105
9	พะเยา	16,935	507	33,394
10	นครสวรรค์	52,596	1,008	52,167
11	พิจิตร	40,146	793	50,653
12	กำแพงเพชร	51,754	790	65,492
13	อุทัยธานี	13,015	304	42,812
14	สุโขทัย	22,088	595	37,134
15	ตาก	22,358	486	46,048
16	พิจิตร	22,058	487	45,329
17	เพชรบูรณ์	39,198	1,034	37,899

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives of the Research)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออม ของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกรเขตตำบลห้วยยาบ
3. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของเกษตรกรเขตตำบลห้วยยาบ

ขอบเขตการวิจัย (Scope of the Research)

การวิจัยเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยมีขอบเขตการวิจัยคือ เป็นการศึกษาเฉพาะเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน พ.ศ. 2549

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร
3. สามารถใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการออมของเกษตรกรให้มากขึ้น

นิยามศัพท์ทั่วไป (General Definition of Terms)

สถาบันการเงิน หมายถึง หน่วยงานหรือองค์การภายใต้การกำกับดูแลของราชการ ที่รับฝากเงินจากประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่ให้กู้เงินแก่ประชาชน ได้แก่ ธนาคาร

พาณิชย์ ธนาคารของรัฐ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ฯ บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และโรงรับจำนำ เป็นต้น

การธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนเมื่ออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ

ธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

ธนาคารของรัฐ หมายถึง ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หมายถึง บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

สหกรณ์ออมทรัพย์ หมายถึง องค์การของคณะบุคคลที่เป็นผู้มีรายได้ประจำและประกอบอาชีพในหน่วยงานเดียวกัน จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกัน ดำเนินการให้สมาชิกที่มีความจำเป็นกู้ยืมหรือเพื่อสวัสดิการของครอบครัว โดยจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและประกอบด้วยคณะผู้จัดตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน ขึ้นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์

เงินฝากประเภทผูกพัน หมายถึง เงินฝากที่ต้องฝากเป็นประจำทุกระยะเวลาหนึ่ง เช่น ทุกเดือนติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง เช่น 5 ปี เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หมายถึง มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ ในระยะเวลาหนึ่งปี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หมายความว่า มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นได้ภายในจังหวัด ในระยะเวลาหนึ่งปี

เงินฝาก-กระแสรายวัน (Current Account) หมายความว่า เป็นเงินฝากที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาในการถอนเงิน ผู้ฝากจะถอนเงินเมื่อใดก็ได้ตามความต้องการ ธนาคารไม่จ่ายดอกเบี้ยให้แก่เงินฝากประเภทนี้ เว้นแต่เป็นสถาบันการเงินด้วยกัน ใช้ใบนำฝาก (pay-in slip) ในการฝากเงินและใช้เช็ค (Cheque) ในการถอนหรือส่งจ่ายเงิน และอาจฝากหรือถอนเงินทางเครื่องฝากถอนเงินสด (ATM) ได้

เงินฝาก – ออมทรัพย์ (Saving Account) หมายความว่า เป็นเงินฝากที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาในการถอนเงินประเภทที่ต้องใช้สมุดคู่ฝาก (pass book) ในการฝากหรือถอนเงิน ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฝากทุกงวดบัญชี 6 เดือน การฝากเงินต้องใช้ใบนำฝาก (pay – in slip) และการถอนเงินต้องใช้ใบถอนเงิน (pay – out slip) พร้อมนำสมุดคู่ฝากประกอบเพื่อบันทึกรายการฝากหรือถอนเงินแต่ละครั้ง เว้นแต่ในกรณีที่ฝากแบบไม่มีสมุดคู่ฝาก (no book) ธนาคารยอมให้ลูกค้าฝากเงินเข้าบัญชีโดยไม่ใช้สมุดคู่ฝากได้ หรือฝากหรือถอนเงินทางเครื่องฝากถอนเงินสด (ATM) ได้

เงินฝาก- ประจํา (Fixed deposit) หมายความว่า เป็นเงินฝากที่กำหนดระยะเวลาถอนที่แน่นอน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในวันนำฝาก ผู้ฝากถอนเงินคืนได้เมื่อครบกำหนดระยะเวลา และได้รับดอกเบี้ยเงินฝากตามอัตราที่ตกลงกันไว้ หรือได้รับดอกเบี้ยเงินฝากตามอัตราที่ธนาคารกำหนดเมื่อฝากไว้ไม่น้อยกว่า 3 เดือน ธนาคารจะออกสมุดคู่ฝาก (pass book) หรือใบรับฝาก (deposit receipt) ให้ผู้ฝากเป็นหลักฐานการรับฝากเงิน สำหรับใบรับฝากถ้าเปลี่ยนมือได้จะเรียกว่าบัตรเงินฝาก (negotiable certificate of deposits หรือ NCDs) ซึ่งทางการได้กำหนดว่าบัตรเงินฝากแต่ละฉบับต้องมีจำนวนเงินตั้งแต่ 500,000 บาท ขึ้นไป และต้องมีระยะเวลาการฝากตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ปี บัตรเงินฝากสามารถโอนเปลี่ยนมือให้บุคคลอื่นโดยการสลักหลัง หรือการส่งมอบในทำนองเดียวกับตัวเงิน ในส่วนที่ไม่ขัดแย้งกับสภาพแห่งตราสารมาใช้บังคับโดยการสลักหลัง หรือการส่งมอบในทำนองเดียวกับตัวเงินในส่วนที่ไม่ขัดแย้งกับสภาพแห่งตราสารมาใช้บังคับโดยอนุโลม

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definition of Terms)

พฤติกรรมกรรมการออม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่จะทำการค้นทำการเลือก และตัดสินใจที่จะมีการออมทรัพย์ โดยสนองความต้องการหรือความพึงพอใจของตนเองได้

พฤติกรรมการออมนั้น อาจจะออมได้หลายรูปแบบ เช่น การออมเงินโดยการฝากเงินกับธนาคาร ฝากเงินกับสหกรณ์ ซื้อมั้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ การออมเงินในรูปแบบของการประกันชีวิต การออมในรูปแบบของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวม เป็นต้น ส่วนการออมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือการออมโดยการฝากเงินไว้กับธนาคาร เพราะมีความปลอดภัยสูง มีความเสี่ยงต่ำ และยังได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยด้วย

การออมทรัพย์ หมายถึง เงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่ต้องการจะเก็บออมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันจัดเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. การออมในรูปเงินสด โดยปกติแล้วประชากรส่วนใหญ่จะออมในรูปเงินฝากธนาคาร เช่น เงินฝากเพื่อการศึกษา เงินฝากออมทรัพย์ และฝากประจำ เป็นต้น
2. การออมในรูปหลักทรัพย์ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะถือครองในรูปของที่ดิน รวมถึงการถือครองหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ทองคำหรือเครื่องประดับต่าง ๆ การถือครองรถยนต์ พันธบัตร และตราสารทางการเงินต่าง ๆ
3. เงินออมในรูปสวัสดิการและอื่น ๆ เช่นการประกันชีวิต เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในภาวะเศรษฐกิจ ปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ส่งผลให้บริษัท ห้างร้าน และสถาบันการเงิน ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน (cash flow deficit) ทำให้ประชาชนไม่มีความมั่นใจในสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงิน (liquidity) ในระบบลดลง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

การลงทุน หมายถึง การนำเงินไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออม โดยการนำเงินออมบางส่วนมาลงทุน เช่น ลงทุนซื้อพันธบัตร หรือนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มผลตอบแทนโดยรวมให้สูงกว่าการออม ซึ่งหมายถึง การเสี่ยงที่สูงขึ้น

ช่องว่างการออม-การลงทุน หมายถึง ผลต่างจากมูลค่าการออมของประชาชนในประเทศ กับมูลค่าการลงทุนในประเทศ

เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักด้วยตนเอง เช่น การทำนา การทำสวน การทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และประมง ในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ครัวเรือน หมายถึงบุคคลในครัวเรือนที่มีจำนวนคนในครัวเรือนตั้งแต่ 1 คน ขึ้นไปอยู่ร่วมกันและมีการบริโภคปัจจัย 4 ร่วมกัน โดยบุคคลเหล่านี้有可能是เป็นสามี ภรรยา หรือบุคคล

ที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรืออาศัยอยู่ร่วมกันและมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว

รายได้ของครัวเรือน หมายถึง เงินได้ในรูปของตัวเงิน money income ของสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง กำไร เงินโอน ดอกเบี้ย หรือรายได้อื่น ๆ ที่หักค่าใช้จ่ายแล้ว

ขนาดของครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน

จำนวนผู้มีรายได้ หมายถึง จำนวนผู้มีรายได้ทั้งหมดในครัวเรือน

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะของบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้

ผู้พึ่งพิง หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน ซึ่งไม่มีรายได้เป็นของตนเอง และบริโภคปัจจัย 4 ร่วมกันในครัวเรือน

รายจ่ายของครัวเรือน หมายถึง รายจ่ายรวมของสมาชิกทุกคนในครัวเรือน และเป็นรายจ่ายที่อยู่ในรูปของตัวเงิน (current expenditure) เช่น รายจ่ายในการอุปโภคและบริโภค สินค้าและบริการต่าง ๆ โดยไม่นับรวมรายจ่ายในลักษณะการออมทรัพย์เช่น การถือสินทรัพย์ทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ การส่งแชร์ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมในเขตที่อยู่อาศัย (เขตชนบทกับเขตเมือง) เนื่องจากว่าในเขตชนบทนั้น มีตลาดสินค้าอุปโภคที่มีตลาดที่แตกต่างจากเขตชุมชนเมืองเนื่องจากว่ามีความต้องการสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น และค่าครองชีพในการดำรงชีวิตค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียกยืมเงินในปริมาณที่มากมายนัก แต่ผู้ที่อาศัยในเขตเมืองนั้นจะมีรายได้ที่ค่อนข้างมาก และในตลาดสินค้าอุปโภค บริโภคที่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังมีค่าครองชีพสูงกว่า ดังนั้นจึงต้องมีการเก็บออม เพื่อที่จะได้มาซึ่งสินค้าอุปโภค บริโภค ในอนาคตรวมทั้งเพื่อนำไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

ปัจจัยด้านอื่น ๆ ดังนี้

- ความอยากออมหรือค่านิยม ตัวอย่างเช่นในญี่ปุ่นจะมีความอยากออมและค่านิยมที่ชื่นชอบการออม

- ความสะดวกในการออม กล่าวคือ การที่สถาบันการเงินต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ออม ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขยายบริการในสาขาที่อยู่ห่างไกล การเพิ่ม

แนวทางในการออมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการคิดค้นเครื่องมือที่ส่งเสริมการออมให้สะดวกยิ่งขึ้น
จึงเป็นผลให้เกิดการออมที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์แวดล้อมที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระบบประกันสังคม ซึ่งจะมีผล
ในทางลบต่อการออม ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีของสหรัฐและญี่ปุ่นระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ
บำนาญ ส่งเสริมการออม ซึ่งมีกรณีของประเทศไทย อังกฤษ แคนาดา สิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

ในการศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อศึกษาถึง พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน มีทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แนวคิด ปัจจัย และรูปแบบการออม
- แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน
- ทฤษฎีการงูใจ
- ทฤษฎีการบริโภค
- ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ปัจจัย และรูปแบบการออม

เตือนจิต สาริบุตร (2529: 5-6) กล่าวว่าปริมาณการออมส่วนบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. การสร้างนิสัยให้ประหยัดคอดออม หมายถึง อดในสิ่งที่ควรคอดออมในสิ่งที่ควรออม
2. รายได้ที่แท้จริง หมายถึงรายได้เมื่อเปรียบเทียบกับระดับราคาสินค้า ถ้ารายได้ที่เป็นตัวเงินเท่าเดิมแต่ราคาสินค้าแพงขึ้น รายได้ที่แท้จริงก็จะลดลง
3. ความสะดวกในการออม หากมีบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้มีผู้ออมเงินมากขึ้น

เบญจพล ศักรภพณ์ (2526: 6) แบ่งรูปแบบการออมออกเป็น 2 รูปแบบคือ

1. การออมทางการเงิน เช่น เงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์
2. การออมในรูปสินทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่สิ่งของ หรือเครื่องใช้ในครัวเรือน ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์

แนวคิดเกี่ยวกับการลงทุน

เพชร ชุมทรัพย์ (2540: 1) ได้กล่าวถึงหลักการลงทุนว่า เมื่อบุคคลมีรายรับมากกว่ารายจ่ายในช่วงเวลาหนึ่งทำให้เกิดเงินออมสามารถนำไปลงทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้ การเก็บเงินออมได้เฉย ๆ นอกจากไม่ก่อให้เกิดรายได้แล้ว ค่าของเงินนั้นลดลงตลอดเวลา ช่วงเวลาใดที่เกิดภาวะเงินเฟ้อรุนแรง ค่าของเงินจะลดค่าอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ เจ้าของเงินออมมักจะนำเงินออมไปหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฝากธนาคาร ซื้อหุ้น ซื้อบ้าน ซื้อโรงงาน เป็นต้น การลงทุนในสิ่งเหล่านี้เงินออมที่มีอยู่อาจไม่พอ จึงต้องมีการกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนเพิ่มเติม โดยหวังผลตอบแทนจากการลงทุนที่ได้จะต้องคุ้มกับความเสี่ยง โดยมีความแตกต่างไปจากการออมดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระหว่างการออมและการลงทุน

	การออม	การลงทุน
วัตถุประสงค์	เป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอทุนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	เป็นการสะสมเงินให้งอกเงยต่อเนื่องในระยะยาว
วิธีการ	เงินฝากธนาคาร และบริษัทเงินทุน	ลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นกองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ความเสี่ยง	ความเสี่ยงต่ำ(เนื่องจากรัฐบาลค้ำประกันเงินฝากทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวน)	มีความเสี่ยงมากขึ้นตามประเภทและลักษณะของหลักทรัพย์ที่ลงทุนในปัจจุบันถือว่ามีความเสี่ยงสูงกว่าการฝากเงิน
ผลตอบแทน	ดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย เงินปันผล และ/หรือ ผลกำไรหรือขาดทุนจากการลงทุน
ข้อได้เปรียบ	มีสภาพคล่องสูง	ได้รับผลตอบแทนในระยะยาวสูงกว่า
ข้อเสียเปรียบ	ผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเงินฝากต่ำ	มีโอกาสขาดทุนจากการลงทุนได้

ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2537: 28) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของ Abraham H. Maslow ว่า

1. มนุษย์มีความต้องการหลายประการ และเป็นความต้องการที่ไม่สิ้นสุด
2. ความต้องการจะมีความสำคัญแตกต่างกันมนุษย์จึงสามารถจะลำดับความสำคัญของความต้องการได้ (hierarchy of needs)
3. บุคคลจะแสวงหาความต้องการที่สำคัญที่สุด หรือสำคัญมากกว่าก่อน
4. เมื่อบุคคลได้สิ่งที่ต้องการบำบัดความต้องการของตนแล้วความจำเป็นในสิ่งนั้นจะหมดไป
5. บุคคลจะต้องสนใจในความต้องการ จะเริ่มสนใจในความต้องการสำคัญรองมาอย่างอื่นต่อไป

ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ได้จัดประเภทความต้องการตามความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ จากต่ำไปสูง ดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (physiological need) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อนและความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (safety need) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น
3. ความต้องการความรัก (love and belongingness need) ความต้องการให้และการได้รับความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ เป็นต้น
4. ความต้องการความนับถือ ยกย่อง และสถานะจากสังคม (esteem and status need) เป็นความพยายามให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ มีศักดิ์ศรี ความสามารถ ฐานะดีในสังคม และมีชื่อเสียงในสังคม
5. ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (self actualization need) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดสามารถบรรลุความต้องการในขั้นนี้ได้ก็จะได้รับการยกย่องเป็นบุคคลพิเศษ

ทฤษฎีการบริโภค

ณรงศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2532: 122) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการบริโภคที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการออม ดังนี้

ทฤษฎีรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Theory) กล่าวว่า การฝากเงิน การบริโภค ต่างก็ขึ้นอยู่กับรายได้ที่เหลือสำหรับจับจ่ายใช้สอยหลังจากหักภาษีแล้ว หรือรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล (disposable income) รายได้ส่วนที่เหลือจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะใช้เพื่อการบริโภคและอีกส่วนหนึ่งจะเป็นการออม

ทฤษฎีรายได้สัมพัทธ์ (Relative Income Theory) กล่าวว่าตัวกำหนดสัดส่วนของรายได้ที่ใช้จ่ายไปเพื่อบริโภคนั้น ไม่ใช่ระดับรายได้ของครัวเรือนในขณะใดขณะหนึ่ง แต่เป็นระดับรายได้ของครัวเรือน เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของเพื่อนบ้าน หรือของครัวเรือนอื่นที่มักจะเปรียบเทียบกับ

ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Theory) ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการใช้รายได้ในขณะใดขณะหนึ่งเป็นตัวกำหนดระดับการบริโภค เขาเห็นว่า ควรจะใช้รายได้ถาวร ซึ่งเป็นระดับรายได้เฉลี่ยที่ผู้บริโภคคาดว่าจะได้รับในระยะยาว รายได้ถาวรของผู้บริโภคเอง

แบ่งรายได้และรายจ่ายในการบริโภคในแต่ละปีออกเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ถาวร (permanent)
- ส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วคราวโดยไม่คาดฝัน (transitory)

ในระยะยาวส่วนที่เพิ่มขึ้นชั่วคราวและส่วนที่ลดชั่วคราวของรายได้จะหักลบกันไปเหลือแต่ส่วนที่ถาวร

ทฤษฎีรายได้กล่าวว่า รายจ่ายในการบริโภคส่วนที่ถาวรจะขึ้นอยู่กับรายได้ถาวร และเป็นสัดส่วนที่คงที่ของรายได้ถาวร สัดส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนระหว่างทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของกับทรัพย์สินรวม และรสนิยม แต่เป็นอิสระจากระดับรายได้ถาวร

ส่วนรายจ่ายในการบริโภคที่เกิดขึ้นชั่วคราว จะไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงชั่วคราว หมายความว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยไม่คาดฝัน จะมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามเป็นจำนวนเท่ากัน

การออมมีบทบาทสำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ในการพิจารณาในเรื่องการออมนั้น มักจะต้องพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การออมภาครัฐบาลส่วนหนึ่ง และการออมภาคเอกชนหรือการออมของภาคครัวเรือนอีกส่วนหนึ่ง (วีรพงษ์ รามางกูร, 2532: 45-47)

การออมของภาครัฐบาลนั้น โดยปกติแล้วย่อมหมายถึงรายรับของรัฐบาลในส่วนที่รัฐบาลไม่ได้ใช้จ่ายไป ซึ่งหมายถึงรายรับของรัฐบาลหักด้วยรายจ่ายที่มีไว้รายจ่ายประเภทการลงทุน การออมของภาครัฐบาลจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ด้าน ด้านแรก คือ รายรับของรัฐบาล รายรับของรัฐบาลนั้นมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษข้างหน้า ซึ่งประเทศคงจะเข้าสู่ระดับของการพัฒนาที่สูงขึ้น เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น ความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องใช้จ่ายใช้สอยในเรื่องต่าง ๆ เพื่อบริการให้แก่ประชาชนจะมีภาระสูงขึ้นตามลำดับการพัฒนาที่สูงขึ้นนั้น ภาระความรับผิดชอบของรัฐบาลในอันที่จะสร้างความผาสุกแก่ประชาชนส่วนใหญ่จะให้ทั่วถึง นั่นก็หมายถึงภาระของรัฐบาลที่จะใช้จ่ายใช้สอยอย่างเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว การหารายได้ของรัฐบาลจะต้องเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยปกติแล้วรายรับของรัฐบาลเมื่อเทียบกับรายได้ประชาชาติ จะต้องมีส่วนสูงขึ้นตามระดับของการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ ในทศวรรษข้างหน้ารายรับของรัฐบาลไม่ควรจะต่ำกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ประชาชาติและในทศวรรษต่อไปรายได้ของรัฐบาลไม่ควรจะต่ำกว่าร้อยละ 25 ของรายได้ประชาชาติ ทั้งนี้ด้วยเหตุเพราะว่าภาระหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการใช้จ่ายใช้สอยของรัฐบาลประเภทที่ใช้จ่ายแล้วสิ้นเปลืองจะมีมากขึ้นตามลำดับ การปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี การที่จะต้องเพิ่มภาษีในรูปต่าง ๆ ที่ผู้ที่เสียภาษีจะรับภาระได้จะต้องมีมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้น นโยบายภาษีเพื่อก่อให้เกิดรายได้กับรัฐบาลแต่ไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการขยายตลาด การรักษาตลาด การลงทุนในต่างประเทศและท่องเที่ยว และขณะเดียวกันไม่เป็นการขัดขวางระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ระบบที่มีการแข่งขันกันจนกระทั่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ด้านที่ 2 คือ รายจ่ายของรัฐบาลนั้น ก็คงจะต้องพิจารณาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้ตรงกับประชาชนที่มีความต้องการบริการของรัฐและไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองให้ได้มากที่สุด การออมของภาครัฐบาลนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง หลายประเทศที่เกิดปัญหาความไม่สมดุลระหว่างการลงทุนกับการออมนั้นมักจะเกิดขึ้นจากการที่ภาครัฐบาลมีระดับการออมต่ำจนเกินไป

การออมในภาคเอกชนหรือครัวเรือน มีความหมายว่าเมื่อบุคคลมีรายได้และอาจแบ่งรายได้นั้นออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งใช้สำหรับบริโภค อีกส่วนหนึ่งเก็บออมเอาไว้ การออมในที่นี้จึงหมายถึงการสะสมสิ่งของเพื่อใช้บริโภคในโอกาสข้างหน้า

การออมในภาคนี้มีสัดส่วนที่สูงที่สุดในทุก ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วยการส่งเสริมให้มีการออมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ หลายอย่าง ปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ก็คือ

โครงสร้างภาษี อุปนิสัย และวัฒนธรรมของชาติ ประสิทธิภาพของระบบขนส่งคมนาคมและโทรคมนาคม ความสูญเสียเปล่าในระบบเศรษฐกิจและสถาบันการเงิน ซึ่งจะเป็นผู้ให้บริการให้ความสะดวกและให้ทางเลือกแก่ผู้ออมในด้านต่าง ๆ นโยบายอัตราดอกเบี้ยซึ่งเป็นผลตอบแทนต่อการออม อัตราดอกเบี้ยที่วันนี้จะต้องเปรียบเทียบกับอัตราเงินเฟ้ออยู่เสมอ ถ้าหากว่าอัตราดอกเบี้ยเมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อมีค่าจนเกินไป หรือบางครั้งอัตราดอกเบี้ยมีอัตราต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อด้วยแล้ว ผลประโยชน์ของการออมก็จะหมดไป ระดับการออมของประชาชนก็จะลดต่ำลง ด้วยเหตุนี้ การที่จะดูแลนโยบายอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการออมในประเทศและการลงทุน จึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทางการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ จะต้องดูแลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอยู่ตลอดเวลาไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้นอกจากนั้นจะต้องรักษาเสถียรภาพในเรื่องราคาหรือการดูแลไม่ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเงินเฟ้อที่รุนแรงนั้น จะมีผลกระทบที่สำคัญต่อระบบการออมของครัวเรือนด้วย ไม่ได้กระทบ หรือเป็นภาระแต่เพียงผู้ที่มีรายได้ประจำ หรือมีรายได้คงที่เท่านั้น แต่มีผลกระทบในด้านเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของประเทศโดยรวมด้วย

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค

Kotler (1994: 43) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมผู้บริโภคโดยศึกษาถึงเหตุจูงใจให้เกิดความต้องการ (need) จะเกิดจากสิ่งกระตุ้นที่เกิดขึ้นจากภายในร่างกาย (inside stimulus) และสิ่งกระตุ้นจากภายนอก (outside stimulus) ซึ่งทำให้มีการตัดสินใจซื้อเกิดขึ้น

สิ่งกระตุ้น แบ่งได้ 2 อย่างคือ

1. สิ่งกระตุ้นทางการตลาด (marketing stimulus) เป็นสิ่งกระตุ้นที่สามารถควบคุมและต้องจัดให้มีขึ้นจะเกี่ยวข้องกับส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) ประกอบด้วย

1.1 ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (product) ได้แก่ บริการด้านฝากของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

1.2 ราคา (price) ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ตลอดจน ค่าบริการโอนเงินของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

1.3 ช่องทางการจำหน่าย (place) ได้แก่ สาขาของธนาคารพาณิชย์ จำนวนตู้บริการ เงินด่วน (automatic teller machine: ATM)

1.4 การส่งเสริมการตลาด (promotion) ได้แก่ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การจัดของสมนาคุณ ให้แก่ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์

2. สิ่งกระตุ้นอื่น ๆ เป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการผู้บริโภคที่อยู่ภายนอก ที่ผู้ให้บริการไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่

2.1 เศรษฐกิจ (economic stimulus) เช่น ภาวะเศรษฐกิจ

2.2 เทคโนโลยี (technological stimulus) เช่น การให้บริการต่างๆ เช่น การโอนเงินผ่านสื่อต่าง ๆ โทรศัพท์ ATM, internet เป็นต้น

2.3 กฎหมายและบ้านเมือง (law and political stimulus) เช่น กฎหมาย การยกเว้นการเสียภาษีเงินได้จากเงินฝาก นโยบายหรือมาตรการของรัฐ ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.4 วัฒนธรรม (cultural stimulus) เช่น ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การทำบุญ การเลี้ยงดูบิดามารดา เป็นต้น

กล่องดำหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box)

ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อเปรียบเสมือนกล่องดำ ผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถทราบได้ต้องพยายามค้นหาความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อหรือผู้ใช้บริการ โดยได้รับอิทธิพลจากลักษณะของผู้ซื้อและกระบวนการตัดสินใจ

ลักษณะผู้ซื้อ (buyer characteristics) ลักษณะของผู้ซื้อที่มีอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม สังคม บุคคล และจิตวิทยา

กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อ (buyer decision process) ประกอบด้วย การรับรู้ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และความรู้สึกภายหลังการซื้อ

การตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response)

ผู้บริโภคจะมีการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การเลือกผลิตภัณฑ์ (product choice)
- การเลือกตราสินค้า (brand choice)
- การเลือกผู้ขาย (dealer choice)
- การเลือกเวลาในการซื้อ (purchase timing)
- การเลือกปริมาณในการซื้อ (purchase amount)

โดยการศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอ
บ้านธิ จังหวัดลำพูน จะใช้คำถาม 6 Ws ในการศึกษา

1. เกษตรกรเลือกที่จะออมทรัพย์อะไร
 - ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์
 - ฝากเงินกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
 - ฝากเงินเป็นพันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น
2. เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ จะออมทรัพย์เมื่อไร
 - เมื่อมีรายได้ระดับใด
 - เมื่อมีอายุเท่าไร
 - เมื่อมีวัตถุประสงค์ใด เป็นต้น
3. ทำไมเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ จึงคิดจะออมทรัพย์
 - เพื่อหวังผลตอบแทน (ดอกเบี้ย, เงินปันผล)
 - เพื่อไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา
 - เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ
 - เพื่อซื้อสินทรัพย์อื่น เป็นต้น
4. ใครมีส่วนผลักดันให้เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ มีการออมทรัพย์
 - ตนเอง
 - บิดามารดา
 - คู่สมรส
 - จำนวนบุตร เป็นต้น
5. สถานที่ใดที่เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ คิดจะออมทรัพย์ด้วย
 - ธนาคารพาณิชย์
 - บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
 - ธนาคารของรัฐ
 - สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น
6. เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ มีความคิดเกี่ยวกับการออมอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร มีดังนี้

พิกุล โค้วสุวรรณ (2531: 93) ได้ทำการศึกษาพบว่าสำหรับธนาคารพาณิชย์นั้นรัฐได้ให้ความสำคัญที่จะให้เป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของเงินทุน เพื่อการพัฒนาส่วนภูมิภาคและชนบท ตลอดจนระดมเงินออมที่อยู่ในระบบการเงินให้มากขึ้น และให้มีการจัดสรรเงินออมไปลงทุนในทุกสาขา โดยการให้สินเชื่อระยะปานกลาง และระยะยาวให้มากกว่าที่ผ่านมาดังจะเห็นได้ จากการกำหนดปริมาณเงินลงทุนและแหล่งที่มาของเงินทุนที่ได้จากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะมีมากกว่าเงินทุนจากสถาบันการเงินในรูปแบบอื่น ๆ

สุชาดา ธีระกุล และคณะ (2526: 25) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน ผลปรากฏว่า พฤติกรรมการออมถูกกำหนดจากปัจจัยสามกลุ่ม คือ ปัจจัยที่กำหนดโอกาสในการออม (จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์) โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลา เวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2523 จากผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยกำหนดความสามารถและสิ่งจูงใจ คือรายได้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และการคาดคะเนเกี่ยวกับเงินเพื่อ มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมภาคครัวเรือนและมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยเฉพาะรายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99

ปัญญา ตันติยวงศ์ (2535: 138) ได้ทำการศึกษาถึงการปฏิรูประบบการเงินเพื่อส่งเสริมการออมในประเทศ โดยเน้นถึงวิธีการปฏิรูประบบการเงิน เพื่อชักนำเงินออมภาคครัวเรือนที่อยู่นอกระบบกับเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินมีค่าให้เข้ามาอยู่ในรูปตราสารทางการเงินของสถาบันการเงิน ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ก็จะมีผลให้เงินออมภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ผลจากการศึกษาได้ข้อเสนอแนะว่า

1. การลดการควบคุมทางกฎหมาย (deregulation) กล่าวคือใช้กลไกตลาดเป็นตัวกำหนดในการจัดสรรทางการเงินของสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของสถาบันการเงิน

2. การเพิ่มอิสระในการประกอบ (liberalization) เป็นการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นของสถาบันการเงิน

3. การเพิ่มเครื่องมือทางการเงินและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ ให้มีตราสารหรือเครื่องมือทางการเงินเพื่อให้มีทางเลือกในการออมได้หลากหลายมากขึ้น โดยมีผลตอบแทนที่แตกต่างกันไปตามระดับความเสี่ยงและสภาพคล่องของตราสารนั้น ๆ และเพื่อให้ผู้ลงทุนมีความนิยมลงทุนในตราสารทางการเงินใหม่เหล่านั้น

4. มาตรการทางภาษี เพื่อให้บรรลุป้าหมายการเพิ่มเงินออมในประเทศ ทาง การควรลดอัตราภาษีดอกเบี้ยเงินฝากกลางจากร้อยละ 15 เพราะเป็นอัตราที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ควรมีการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝากให้กับผู้ฝากที่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหรือเพื่อความมั่นคงในชีวิตของผู้มีรายได้น้อย

สุจิตรา บัวใบ (2526: 146) ได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทย ได้ทำการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสามารถในการออม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม รูปแบบการออมที่อยู่ในความนิยม เหตุผลและวัตถุประสงค์ในการออม ตลอดจนอุปสรรคของการออม เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายชักชวนและกระตุ้นในภาคครัวเรือนออมทรัพย์กับสถาบันการเงินมากขึ้น และลดการออมทรัพย์กับตลาดการเงินนอกระบบลง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีสัดส่วนการออมในรูปของการถือสินทรัพย์ทางการเงินในระบบต่อสินทรัพย์ทางการเงินรวมสูงกว่าสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบ ทั้งนี้ ยกเว้นในเขตชนบทของ กทม. และ 3 จังหวัดรอบนอกที่มีสัดส่วนการถือสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบสูงกว่าในระบบ ซึ่งรูปแบบของสินทรัพย์ทางการเงินในระบบที่มีอยู่ในความนิยม ได้แก่ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต เงินฝากธนาคารออมสินและสลากออมสิน ส่วนรูปแบบของสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสถาบันการเงิน ความสามารถในการถอนเงิน ความมั่นคงของสถาบันการเงินและผลตอบแทนที่ได้รับ โดยในการออมนั้นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อไว้ใช้ยามชราและเจ็บป่วย เพื่อการศึกษาและเพื่อป้องกันการสูญหาย ส่วนอุปสรรคที่ไม่ออมกับสถาบันการเงิน ได้แก่ รายได้ต่ำ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุเกี่ยวกับความไม่เข้าใจวิธีการออมกับสถาบันการเงิน

วีรพงษ์ รามางกูร (2532: 36) ได้ศึกษาถึงความมั่งคั่งและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทศวรรษ 1990 และ 2000 โดยชี้ให้เห็นว่าในทศวรรษที่ 1980 ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในวงการระหว่างประเทศทั้งในแง่ เศรษฐกิจ การเงิน การเมือง และการทหาร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม มีสิ่งที่น่าเป็นห่วงและสิ่งที่ประเทศไทยจะต้องรักษาความสมดุลไว้ให้ได้ตลอดเวลา ดังต่อไปนี้

ประการแรก การรักษาความสมดุลระหว่างความมั่งคั่ง และความมั่นคงทางเศรษฐกิจกับความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจ ในเรื่องนี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในหลายประเทศที่ไม่รักษาความสมดุลในเรื่องนี้จะเกิดปัญหาในสังคม การเมืองในอนาคตได้

ประการที่ 2 ในด้านความมั่งคั่ง และความมั่นคงนั้น จะต้องรักษาความดุลระหว่างอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจกับภาวะการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องจัดให้อยู่ในสมดุลตลอดเวลา

ประการที่ 3 ในเรื่องของความเป็นธรรมในทางเศรษฐกิจ เป็นเป้าหมายที่สำคัญอันหนึ่งของการพัฒนาการเศรษฐกิจ ซึ่งควรจะแยกออกได้เป็น 2 เรื่องที่สำคัญ คือ การกระจายรายได้ ประการหนึ่ง และการรักษาสิ่งที่เรียกว่าคุณภาพชีวิตอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการขยายตัวและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ จึงจะสามารถทำให้ประชาชนมีความมั่งคั่ง

อรรถสิทธิ์ แสงดี (2540: 50) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝากของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาพิษณุโลก พบว่ารายได้ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าที่ไม่คงทน สินทรัพย์ หนี้สิน ระยะเวลาในการเป็นครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลกระทบต่อเงินฝากของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งรายได้ สินทรัพย์ ระยะเวลาในการเป็นครอบครัวมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าที่ไม่คงทน หนี้สิน จำนวนสมาชิกในครอบครัว จะมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ

อดุลย์ เต็มประดา (2541: 69) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 พบว่า รายได้ ชั่วโมง และรายได้ถาวร มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากประจำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ชัยเกตุ กาเผือก (2543: 45) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินของลูกค้านักค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทออมทรัพย์ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าที่ไม่คงทน สินทรัพย์ และหนี้สิน มีผลกระทบต่อเงินฝากของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งรายได้ สินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าที่ไม่คงทน และ หนี้สิน จะมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทประจำได้แก่รายได้ สินทรัพย์ และหนี้สิน มีผลกระทบต่อเงินฝากของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งรายได้ สิ้นทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนหนี้สิน จะมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ 3) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการฝากเงินประเภทออมทรัพย์พิเศษได้แก่รายได้ และจำนวนผู้พึ่งพิง มีผลกระทบต่องเงินฝากของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งรายได้ มีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางบวก ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิง จะมีความสัมพันธ์กับเงินฝากในทางลบ

จินดาพร อารีย์ (2543: 45) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนเกษตรกร ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปีเพาะปลูก 2541/42 ผลการศึกษาพบว่า รายได้สุทธิทางการเกษตร รายได้สุทธินอกภาคเกษตร หนี้สิน ระยะเวลาในการเป็นครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนเกษตรกรอย่างไม่มีนัยสำคัญ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย
(Conceptual Framework of the Study)

การศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี จำนวนบุตร และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยภาวะเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยจึงมีกรอบแนวความคิดในการทำวิจัย (ภาพที่ 1) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

สมมติฐานการวิจัย
(Research Hypothesis)

ปัจจัยด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี จำนวนบุตร มีผลต่อพฤติกรรมการออม

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อทราบถึงพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยมีแผนการวิจัยดังต่อไปนี้

- สถานที่ทำการวิจัย
- ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือในการวิจัย
- การรวบรวมข้อมูล
- วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

สถานที่ทำการวิจัย
(Locale of the Research)

การวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาถึง พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 15 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
1	แจ้ซ้อน
2	ห้วยยาบ
3	ห้วยม่วง
4	ห้วยไซเหนือ
5	ป่าตึง
6	สันพระเจ้าแดง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
7	แม่หาด
8	ห้วยไซใต้
9	ห้วยไซกลาง
10	แสนตอ
11	ป่าลาน
12	ป่าหมอก
13	ห้วยไซใหม่พัฒนา
14	ห้วยไซ
15	ห้วยไซสุขสวัสดิ์

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

(Data and Sources)

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้จากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งแหล่งของข้อมูลที่สำคัญ คือ
 - ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
 - กองบัญชาประชาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 - กลุ่มงานดุลยภาพการเงิน การออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
 - สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedures)

ในการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน” ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาจากเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

จากข้อมูลรายงานสถิติสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน รายงาน ณ สิ้นปี พ.ศ. 2548 ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน มีเกษตรกรทั้งสิ้น 2,811 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน, 2548)

การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size) ที่เหมาะสมจากเกษตรกร จำนวน 2,811 ครัวเรือน คำนวณหาได้โดยใช้สูตร Yamane (1973: 211) คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่	n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	e	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้
	N	หมายถึง	จำนวนประชากรทั้งหมด

จากจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 2,811 ครัวเรือนกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้น เท่ากับ 0.05 หรือ ร้อยละ 5 ซึ่งแทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{2,811}{1 + 2,811 (0.05)^2}$$

$$n = 350.06$$

$$\approx 350 \text{ ครัวเรือน}$$

ในการศึกษาครั้งนี้จึงทำการเก็บข้อมูล จำนวน 350 ครัวเรือน

วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มหาขนาดตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนของประชากรได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน

หน่วย: ครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	แจ้ซื่อน	220	27
2	ห้วยขาบ	105	13
3	ห้วยม่วง	160	20
4	ห้วยไซเหนือ	405	50
5	ป่าดิ่ง	185	23
6	ต้นพระเจ้าแดง	195	24
7	แม่หาด	122	15
8	ห้วยไซใต้	192	24
9	ห้วยไซกลาง	205	26
10	แสนตอ	183	23
11	ป่าลาน	119	15
12	ป่าหมอก	165	20
13	ห้วยไซใหม่พัฒนา	175	22
14	ห้วยไซ	200	25
15	ห้วยไซสุขสวัสดิ์	180	23
รวม		2,811	350

2. เมื่อคำนวณจำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้วิจัยจะหาค่าช่วงห่างโดยใช้

สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าช่วงห่าง} &= \frac{N}{n} \\
 &= \frac{2,811}{350} \\
 &= 8.03
 \end{aligned}$$

เมื่อได้ช่วงของการสุ่มแล้ว (ซึ่งเท่ากับ 8) ผู้วิจัยเรียงลำดับเกษตรกรตามเลขทะเบียนรายชื่อเกษตรกรแล้วสุ่มหาหน่วยเริ่มต้น ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วหาหน่วยตัวอย่างต่อไปโดยนับทีละ 8 จนครบ ตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือในการวิจัย (The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทั้งปลายเปิดและปิดโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี และจำนวนบุตร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออมทรัพย์ เช่น มีการออมทรัพย์หรือไม่ ปัญหาที่ไม่ออมทรัพย์ วัตถุประสงค์การออม การเลือกรูปแบบการออมทรัพย์ การเลือกสถาบันการออมทรัพย์ ระยะเวลาในการออมทรัพย์ เหตุผลในการออมทรัพย์ ภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์หรือไม่

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งกลุ่มตามจำนวนเกษตรกรในเขตตำบลห้วยขาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามแก่เกษตรกร จำนวน 350 ชุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย พฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้แล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี จำนวนบุตร และปัจจัยแวดล้อมอื่น ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ กับการตัดสินใจออมทรัพย์สินของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ระยะเวลาในการศึกษา

(Research Duration)

ระยะเวลาในการศึกษานี้ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2548 ถึงเดือน กันยายน 2549 ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 10 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยรวบรวมข้อมูลจากจำนวนตัวอย่างของเกษตรกร จำนวน 350 ครัวเรือน โดยนำเสนอในรูปแบบของคำบรรยายและวิจารณ์ผลการวิจัยในขอบเขตของข้อมูลที่รวบรวมมาดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการออมของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ

ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ

ผลการศึกษาในตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าสองในสามเป็นเพศชาย (ร้อยละ 68.90) และเป็นเพศหญิงเกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.10)

ผลวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้รับผิดชอบในการเป็นหัวหน้าครอบครัวของประชากรส่วนใหญ่ จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเพศชายมีความเหมาะสมและสามารถรับภาระหน้าที่การเป็นหัวหน้าครอบครัว เพราะว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง อดทนต่องานหนักได้ดี และเพศชายเป็นเพศที่มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่

อายุ

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าในด้านอายุของผู้ให้ข้อมูลนั้น ผู้ที่มีอายุมากที่สุด คือ 69 ปี และอายุน้อยที่สุด 29 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 47.14) มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 22.00 มีอายุ ไม่เกิน 40 ปี และร้อยละ 21.71 มีอายุในช่วง 51 - 60 ปี โดยอายุ

เฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลคือ 47 ปี ($SD = 9.42$) สาเหตุที่เกษตรกรได้ให้ความสนใจกับการออมทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปีนั้น

ผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีอาชีพที่ค่อนข้างแน่นอน รับผิดชอบต่อครอบครัว รู้จักให้เหตุผล มีความสำนึกที่ดีมีความสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดี และมีสติปัญญาอยู่ในช่วงพัฒนามากที่สุด

สถานภาพการสมรส

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพการสมรส พบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด(ร้อยละ 90.00) มีสถานภาพสมรส ส่วนที่เหลือ มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 10.00)

ผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งการมีสถานภาพสมรสแล้ว อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป คนสมรสแล้วจะมีความรู้สึกมีความนึกคิด สุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผลมากขึ้น และมีผลดีต่อการพิจารณาตัดสินใจในการยอมรับสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

จำนวนบุตร

ผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนบุตร ของผู้ให้ข้อมูลในตารางที่ 5 พบว่าผู้ให้ข้อมูลประมาณหนึ่งในสามใกล้เคียงกันคือ มีบุตร 1 คน และ 2 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.70 และร้อยละ 34.60 ตามลำดับ และพบว่าผู้ให้ข้อมูลที่ยังไม่มีบุตรมีร้อยละ 18.00 ไม่มีบุตร ส่วนที่เหลือ มีบุตร 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

จากผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีขนาดของครอบครัว 1-2 คน ต่อครอบครัว อาจเป็นเพราะภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มีบุตรมากทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากว่าในเขตชนบทนั้น มีตลาดสินค้าอุปโภคที่มีตลาดที่แตกต่างจากเขตชุมชนเมืองเนื่องจากว่ามีความต้องการสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น และค่าครองชีพในการดำรงชีวิตค่อนข้างต่ำดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีเงินออมไว้ในปริมาณที่มากมายนัก แต่ผู้ที่อาศัยในเขตเมืองนั้นจะมีรายได้ที่ค่อนข้างมาก และในตลาดสินค้าอุปโภค บริโภคที่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังมีค่าครองชีพสูงกว่า ดังนั้นจึงต้องมีการเก็บออม เพื่อที่จะได้มาซึ่งสินค้าอุปโภค บริโภค ในอนาคตรวมทั้งเพื่อนำไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ต่ำสุดคือ ไม่ได้รับการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.50) มีระดับการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาภาคบังคับ รองลงมา ร้อยละ 12.90 มีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.90 ไม่ได้รับ การศึกษา ร้อยละ 9.10 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 7.40 มีระดับการศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา ร้อยละ 5.10 มีระดับการศึกษานอกระบบ/ปวส. และร้อยละ 1.10 ของผู้ให้ข้อมูลมี ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาภาคบังคับ (ตารางที่ 5)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีการศึกษาเพียงภาคบังคับ เท่านั้น ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ อีกทั้งเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ให้ข้อมูลไม่เคยเรียนหนังสือหรือ เคยเรียนแต่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับยังมีจำนวนที่มากกว่าผู้ให้ข้อมูลที่จบการศึกษาระดับมัธยม ตอนปลาย ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากในสังคมการเกษตร ทุกคนถือว่าอาชีพนั้นสำคัญต่อการมีกิน มีใช้ ทุกคนต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวจึงไม่ใส่ใจกับการศึกษามากนัก บางคนก็ไม่มีโอกาสได้ ศึกษาต่อ อาจมีปัญหาเรื่องทุนการศึกษาหรืออาจจะอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษา ซึ่งเมื่อจบการศึกษา ภาคบังคับแล้วก็ออกมาทำงานช่วยเหลือครอบครัว

อาชีพหลัก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.30) ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม รองลงมาผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 31.10 ประกอบอาชีพค้าขาย (เจ้าของธุรกิจ) ร้อยละ 16.90 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และร้อยละ 3.70 เป็นข้าราชการ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางภาค การเกษตรไม่ว่าจะทำสวน ทำนา ทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์เพื่อขาย แม้แต่การประกอบอาชีพรับจ้าง ทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลยังระบุว่าเป็นการรับจ้างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร

พื้นที่ทำการเกษตร

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.17) มีพื้นที่ใน การทำการเกษตรต่ำกว่า 12 ไร่ รองลงมา มีพื้นที่ในการทำการเกษตร ระหว่าง 13-24 ไร่ คิด

เป็นร้อยละ 21.49 พื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 25 – 36 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.76 และมีพื้นที่ทำการเกษตร 49 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.58 (ตารางที่ 5)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่ง มีพื้นที่ทำการเกษตรต่ำกว่า 12 ไร่ โดยมากกว่าครึ่งจะเป็นที่พื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับสืบทอดมรดกจากบรรพบุรุษ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรมีน้อย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จึงต้องเช่าที่ดินจากผู้อื่นแทน

รายได้

ผลการศึกษาพบว่ารายได้ทั้งหมด ของผู้ให้ข้อมูลในรอบปีที่ผ่านมา (2548) สูงสุด 390,000 บาทต่อปี และต่ำสุด 40,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 166,181.43 บาทต่อปี (SD = 92,949.64 บาท) โดยผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม (ร้อยละ 63.04) มีรายได้ช่วง 100,001-200,000 บาท/ปี รองลงมาผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 22.64 มีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท/ปี ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 8.60 มีรายได้ระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท/ปี และผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 5.72 มีรายได้มากกว่า 300,001 บาท/ปีขึ้นไป (ตารางที่ 5)

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลสองในสาม มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เนื่องจาก เนื่องจากเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับที่ไม่ค่อยสูงมากนัก ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพของตนเอง การรับรู้ข่าวสารและเทคโนโลยีใหม่ๆ และขาดประสิทธิภาพแล้ว ก็จะไม่สามารถวิเคราะห์การผลิตและการตลาดได้ การประกอบอาชีพจึงต้องลองผิดลองถูก ทำให้เสียต้นทุนการผลิตสูง เมื่อจำหน่ายผลผลิตทำให้เกิดภาวะขาดทุน ไม่คุ้มกับค่าลงทุน จึงทำให้ประชาชนมีรายได้น้อยในที่สุด และมีผลทำให้การประกอบอาชีพไม่มีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตต่ำ รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ค่าใช้จ่ายในรอบ 1 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.56) มีรายจ่ายแต่ละปีไม่เกิน 25,000 บาท รองลงมาร้อยละ 3.27 มีรายจ่ายประจำในแต่ละปีอยู่ช่วงระหว่าง 25,001 – 45,000 บาท ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 2.08 มีรายจ่ายมากกว่า 85,000 บาท โดยมีรายจ่ายต่ำสุด 18,000 บาทต่อปี รายจ่ายสูงสุด 120,000 บาทต่อปี เฉลี่ย 13,589.91 บาทต่อปี (SD = 16,342.36)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนเกือบทั้งหมดมีรายจ่ายแต่ละปีไม่เกิน 25,000 บาท ดังนั้นถือว่าค่าใช้จ่ายในรอบปีของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่น้อย เพราะเกษตรกรของหมู่บ้านมีการศึกษาที่ไม่ค่อยสูงมากนัก และไม่สามารถหาเงินได้มาก จึงมีค่าใช้จ่ายน้อยเนื่องจากเกษตรกรหาเงินตามป่า และเป็นสินค้าที่ผลิตขึ้นเองจึงมีค่าใช้จ่ายที่ไม่มากนัก

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

(n=350)

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	241	68.90
หญิง	109	31.10
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 41	77	22.00
41 - 50	165	47.14
51 - 60	76	21.71
61 ขึ้นไป	32	9.15
	ต่ำสุด 29 ปี	ค่าเฉลี่ย 47 ปี
	สูงสุด 69 ปี	SD 9.42
สถานภาพการสมรส		
สมรส	315	90.00
โสด	35	10.00
จำนวนบุตร (คน)		
ไม่มีบุตร	63	18.00
1	132	37.70
2	121	34.60
3	34	9.70
	ต่ำสุด 1 คน	ค่าเฉลี่ย 1.66 คน
	สูงสุด 3 คน	SD 0.681

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=350)

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	38	10.90
ต่ำกว่าประถมศึกษาภาคบังคับ	4	1.10
ประถมศึกษาภาคบังคับ	187	53.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	45	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา	26	7.40
อนุปริญญา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	18	5.10
ปริญญาตรี	32	9.10
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	169	48.30
ค้าขาย/เจ้าของธุรกิจ	109	31.10
รับจ้างทั่วไป	59	16.90
ข้าราชการ	13	3.70
พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
ต่ำกว่า 12	203	58.17
13 – 24	75	21.49
25 – 36	62	17.76
37 – 48	-	-
49 ขึ้นไป	9	2.58

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=350)

ลักษณะส่วนบุคคล	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1	79	47.02
2	78	46.43
3	2	1.19
4	9	5.36
รายได้ในครัวเรือนทั้งหมดต่อปี (บาท)		
ต่ำกว่า 100,000	79	22.64
100,001 – 200,000	220	63.04
200,001 – 300,000	30	8.60
มากกว่า 300,001 ขึ้นไป	20	5.72
	ต่ำสุด 40,000 ปี	ค่าเฉลี่ย 166,181.43 ปี
	สูงสุด 390,000 ปี	SD 92,949.64
ค่าใช้จ่ายในรอบปี (บาท)		
ต่ำกว่า 25,000	311	92.56
25,001 – 45,000	11	3.27
45,001 – 65,000	7	2.08
65,001 – 85,000	-	-
85,001 – 105,000	5	1.49
105,001 ขึ้นไป	2	0.60
	ต่ำสุด 18,000/ปี	ค่าเฉลี่ย 13,589.91/ปี
	สูงสุด 120,000 ปี	SD 16,342.36

พฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ

พฤติกรรมกรรมการออมและการตัดสินใจในการออมในอนาคต

การศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ทั้งหมด จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์โดยมีวิธีการออมทรัพย์ไม่สม่ำเสมอ มากกว่าครึ่ง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมามีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์สม่ำเสมอรายเดือน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์สม่ำเสมอรายปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ตามลำดับ มีการตัดสินใจออมทรัพย์ในอนาคตเกือบทั้งหมดจำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 98.24 และคิดว่าไม่มีเงินที่จะออมทรัพย์ในอนาคตจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.73 (ตารางที่ 6)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ทั้งหมด เนื่องจากผู้ออมอยากมีเงินเก็บไว้ข้างหน้าเพื่อใช้จ่ายส่วนตัวในครัวเรือน หรือเก็บไว้เป็นทุนการศึกษาให้บุตร ซึ่งดูจากพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์จะไม่ค่อยสม่ำเสมอ ถ้ามีเงินเหลือต่อเดือนก็ออมทรัพย์ แต่ถ้าไม่มีเงินพอที่จะออมก็จะเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละการออมของเกษตรกร

(n=350)

การออมของเกษตรกร	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะออมทรัพย์		
มี	350	100.00
ไม่มี	-	-
ความสม่ำเสมอในการออมทรัพย์		
ไม่สม่ำเสมอ	188	53.70
สม่ำเสมอรายเดือน	89	25.40
สม่ำเสมอรายปี	73	20.90
การออมในอนาคต		
มี	334	95.43
ไม่มี	6	1.71
ไม่มีคำตอบ/ไม่แน่ใจ	10	2.86

พฤติกรรมการออมเงิน

การศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีการออมทรัพย์ของตนเอง จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 74.29 รองลงมา มีการออมทรัพย์เพื่อบุตร จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 68.57 มีการออมทรัพย์เพื่อคู่สมรส จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 58.86 และมีการออมทรัพย์เพื่อบิดามารดา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.86 (ตารางที่ 7)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การออมทรัพย์ของเกษตรกร คำบลห้วยยาบ ส่วนมากมีการออมทรัพย์เพื่อตนเอง เพื่อบุตร เพื่อคู่สมรส และออมทรัพย์เพื่อบิดามารดา ถ้ามีเงินเหลือต่อเดือนก็ออมทรัพย์ แต่ถ้าไม่มีเงินพอที่จะออมทรัพย์ก็จะเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการออมทรัพย์

บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการออมทรัพย์	(n=350)	
	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ตนเอง	260	74.29
บุตร	240	68.57
คู่สมรส	206	58.86
บิดามารดา	59	16.86

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการออมทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีวัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์เพื่อการศึกษา บุตรเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมา มีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 มีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เก็บไว้เก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 และเพื่อกินดอกเบี้ย เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อดูแลบิดา

มารดา เพื่อเก็บไว้ใช้ยามไม่มีงานทำ เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ ฯลฯ เพื่อกิจกรรมทางศาสนาหรือประเพณี และเพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน(ตารางที่ 8)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีวัตถุประสงค์ในการออมที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเพื่อบุตร และเพื่อเป็นเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพ และเก็บไว้ในยามเจ็บป่วยและชรา การออมจะมีมากกว่าการลงทุน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการออม

(n=350)

วัตถุประสงค์ในการออม	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	134	38.30
เพื่อเก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา	124	35.40
เพื่อการศึกษาบุตร	123	35.10
เพื่อกินดอกเบี้ย	96	27.43
เพื่อการท่องเที่ยว	82	23.43
เพื่อดูแลบิดามารดา	80	22.86
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามไม่มีงานทำ	74	21.14
เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ ฯลฯ	66	18.86
เพื่อกิจกรรมทางศาสนาหรือประเพณี	22	6.29
เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน	20	5.71

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ เรียงลำดับ 1-3 1 = สำคัญที่สุด 2 = สำคัญมาก
3 = สำคัญปานกลาง

การเลือกแหล่งการอบรมทรัพย์สิน

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีพฤติกรรมการเลือกอบรมทรัพย์สินฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 รองลงมา มีพฤติกรรมการเลือกอบรมทรัพย์สินโดยการเก็บฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 มีพฤติกรรมการเลือกอบรมทรัพย์สินโดยเก็บไว้กับตัวเอง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 มีพฤติกรรมการอบรมทรัพย์สินฝากไว้กับกองทุนบำเหน็จบำนาญ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 มีพฤติกรรมการอบรมทรัพย์สินฝากไว้กับธนาคารออมสิน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90 มีพฤติกรรมการอบรมทรัพย์สินฝากไว้กับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และมีพฤติกรรมการอบรมทรัพย์สินฝากไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 (ตารางที่ 9)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีพฤติกรรมการเลือกอบรมทรัพย์สินไว้กับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าธนาคารเพื่อการเกษตรเป็นสหกรณ์ที่เกษตรกรไว้ใจมากที่สุดและที่สำคัญอยู่ใกล้บ้าน และที่สำคัญมีเจ้าหน้าที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรมีดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและสนับสนุนการออมของเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การออมของเกษตรกร ขยายตัวมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย ซึ่งจะก่อประโยชน์โดยตรงต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของชาติต่อไป

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามการเลือกแหล่งการออมทรัพย์

(n=350)

แหล่งการออมทรัพย์	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	332	94.90
ธนาคารพาณิชย์	189	54.00
เก็บรักษาไว้เอง	80	22.90
บริษัทประกันชีวิต	76	21.70
กองทุนบำเหน็จบำนาญ	20	5.70
ธนาคารออมสิน	17	4.90
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	16	4.60
สหกรณ์ออมทรัพย์	6	1.70

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์ไว้กับที่ต่างๆ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะความมั่นคงเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 316 คน (ร้อยละ 90.30) รองลงมา มีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะผลตอบแทนเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 160 คน (ร้อยละ 45.70) มีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะว่ามีการให้บริการที่ดี เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 124 คน (ร้อยละ 35.40) เทคโนโลยี จำนวนสาขามาเปิดดำเนินการก่อน คู่แข่งกับพนักงาน มีบริการอื่นๆ เช่น รับฝากสิ่งของ, ขายหลักทรัพย์ใกล้บ้าน / ที่ทำงาน ถูกบังคับ เช่น กฎหมาย (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ) และประโยชน์ทางภาษีเงินได้ (ตารางที่ 10)

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์ไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรเพราะความมั่นคง ผลตอบแทน และด้านการให้บริการ เนื่องจากว่าในเขตชนบทนั้น มีตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคที่แตกต่างจากเขตชุมชนเมืองเนื่องจากมีความต้องการสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น และค่าครองชีพในการดำรงชีวิตไม่ค่อยสูงมาก

ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียีนออมไว้ในปริมาณที่มากมายนัก แต่ผู้ที่อาศัยในเขตเมืองนั้นจะมีรายได้ที่ค่อนข้างมาก และในตลาดสินค้าอุปโภค บริโภคที่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังมีค่าครองชีพสูงกว่า ดังนั้นจึงต้องมีการเก็บออม เพื่อที่จะได้มาซึ่งสินค้าอุปโภค บริโภค ในอนาคต รวมทั้งเพื่อนำไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์ไว้กับสถาบันทางการเงิน

(n=350)

เหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์ไว้ กับสถาบันทางการเงิน	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ความมั่นคง	316	90.30
ผลตอบแทน	160	45.70
การให้บริการ	124	35.40
เทคโนโลยี	96	27.43
จำนวนสาขา	88	25.14
มาเปิดดำเนินการก่อน	74	21.14
คุ้นเคยกับพนักงาน	63	18.00
มีบริการอื่น ๆ เช่น รับฝากสิ่งของ,ขายหลักทรัพย์	55	15.71
ใกล้บ้าน / ที่ทำงาน	48	13.71
ถูกบังคับ เช่นกฎหมาย (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ)	31	8.86
ประโยชน์ทางภาษีเงินได้	12	3.43

หมายเหตุ: เรียงลำดับ 1-3 1 = สำคัญที่สุด 2 = สำคัญมาก 3 = สำคัญปานกลาง

รูปแบบการออมทรัพย์

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคิดว่าการออมทรัพย์โดยการฝากเป็นเงินออมทรัพย์เป็นวิธีที่ดีที่สุด จำนวน 336 คน (ร้อยละ 96.00) รองลงมาคือรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการนำเงินฝากแบบประจำ จำนวน 300 คน (ร้อยละ 85.70) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการซื้อสลากรางวัล (ออมสิน) จำนวน 124 คน (ร้อยละ 35.40) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวน 82 คน (ร้อยละ 23.40) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบซื้อพันธบัตรรัฐบาลจำนวน 65 คน (ร้อยละ 18.60) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (บ้านและที่ดิน) จำนวน 63 คน (ร้อยละ 18.00) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (รถยนต์ รถไถและปั้มน้ำ) จำนวน 58 คน (ร้อยละ 16.60) มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / กบข. รกส. รอส. จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.70) และมีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบค้าขายใช้เงินจำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.30) (ตารางที่ 11)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีรูปแบบของการออมแบบออมทรัพย์ เงินสดส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่ต้องการจะเก็บออมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันจัดเป็นหมวดหมู่การออมในรูปเงินสด โดยปกติแล้วประชากรส่วนใหญ่จะออมในรูปเงินฝากธนาคาร เช่น เงินฝากเพื่อการศึกษา เงินฝากออมทรัพย์ และฝากประจำ การออมในรูปหลักทรัพย์ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะถือครองในรูปของที่ดิน รวมถึงการถือครองหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ทองคำหรือเครื่องประดับต่าง ๆ การถือครองรถยนต์ พันธบัตร และตราสารทางการเงินต่าง ๆ เงินออมในรูปสวัสดิการและอื่น ๆ เช่นการประกันชีวิต เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในภาวะเศรษฐกิจ ปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงที่สถานะเศรษฐกิจถดถอย ส่งผลให้บริษัท ห้างร้าน และสถาบันการเงิน ประสบกับปัญหาทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน (cash flow deficit) ทำให้ประชาชนไม่มีความมั่นใจในสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้สภาพคล่องทางการเงิน (liquidity) ในระบบลดลง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามรูปแบบของการออมทรัพย์

(n=350)

รูปแบบของการออมทรัพย์	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
เงินฝากออมทรัพย์	336	96.00
เงินฝากประจำ	300	85.70
สลากรางวัล (ออมสิน)	124	35.40
กรมธรรม์ประกันชีวิต	82	23.40
พันธบัตรรัฐบาล	65	18.60
ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (บ้าน, ที่ดิน)	63	18.00
ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (รถ, รถไถ, ปั่นน้ำ)	58	16.60
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / กบข. ชกส. รอส.	20	5.70
ตัวสัญญาใช้เงิน	8	2.30

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

วิธีการออมที่ดีที่สุด

ตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีเหตุผลที่เลือกรูปแบบการออมทรัพย์ เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เป็นอันดับที่ 1 จำนวน 316 คน (ร้อยละ 90.30) รองลงมา มีเหตุผลที่เลือกรูปแบบการออมทรัพย์ เพราะมีความมั่นคงเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 255 คน (ร้อยละ 72.90) มีเหตุผลที่เลือกรูปแบบการออมทรัพย์ เพราะไม่มีความเสี่ยง เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 198 คน (ร้อยละ 56.60) ให้ผลตอบแทนสูง ไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมาย เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ มีความรู้พอ มีผลตอบแทนอื่น มีเงินมากพอ มีประโยชน์ทางภาษีเงินได้ สามารถหักลดหย่อนภาษีฯ และมีความจำเป็น (ตารางที่ 12)

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีเหตุผลที่เลือกรูปแบบการออมทรัพย์ เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย การที่สถาบันการเงินต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ออม ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขยายการบริการในสาขาที่อยู่ห่างไกล การเพิ่มแนวทางในการออมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการคิดค้นเครื่องมือที่ส่งเสริมการออมให้สะดวกยิ่งขึ้น จึงเป็นผลให้เกิดการออมที่เพิ่มขึ้น โดยจะทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของเกษตรกร และเกษตรกรมีขั้นตอนในการตัดสินใจอย่างไร

การออม เพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและสนับสนุนการออมของเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การออมของเกษตรกร ขยายตัวมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามวิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุด

วิธีการออมที่ดีที่สุด	(n=350)	
	จำนวน	ร้อยละ
เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย	316	90.30
มีความมั่นคง	255	72.90
ไม่มีความเสี่ยง	198	56.60
ให้ผลตอบแทนสูง	44	12.57
ไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมาย เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ	32	9.14
มีความรู้พอ	29	8.29
มีผลตอบแทนอื่น	22	6.29
มีเงินมากพอ	16	4.57
มีประโยชน์ทางภาษีเงินได้ (สามารถหักลดหย่อนภาษีฯ)	11	3.14
มีความจำเป็น	9	2.57

หมายเหตุ: เรียงลำดับ 1-3 1 = สำคัญที่สุด 2 = สำคัญมาก 3 = สำคัญปานกลาง

ระยะเวลาของการออมทรัพย์ที่ดี

ผลการศึกษาเกี่ยวกับระยะเวลาของการออมทรัพย์พบว่าผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่คิดว่า ระยะเวลาของการออมทรัพย์ที่ดีที่สุดอยู่ในช่วง 16 – 20 ปี จำนวน 170 คน (ร้อยละ 48.58) รองลงมาคิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์จะอยู่ในช่วง จำนวน 6 – 10 ปี มีจำนวน 114 คน (ร้อยละ 32.57) คิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์จะอยู่ในช่วง 1 - 5 ปี จำนวน 46 คน (ร้อยละ 13.14) คิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์ คือ 11 – 15 ปี จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.71) (ตารางที่ 13)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาของการออมทรัพย์ที่ดีที่สุด อยู่ในช่วง 16 – 20 ปี โดยจะทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกร และเกษตรกรมีขั้นตอน

ในการตัดสินใจอย่างไรในการออม เพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและสนับสนุนการออมของเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การออมของเกษตรกร ขยายตัวมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย ซึ่งจะก่อประโยชน์โดยตรงต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของชาติต่อไป

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามระยะเวลาของการออม

(n=350)

ระยะเวลาของการออมทรัพย์ (ปี)	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
1-5	46	13.14
6 – 10	114	32.57
11 – 15	20	5.71
16 – 20	170	48.58
รวม	350	100.00

ภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมทรัพย์

ตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูล เกือบทั้งหมดคิดว่าภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ จำนวน 322 คน (ร้อยละ 92.00) รองลงมาคิดว่าภาวะเศรษฐกิจไม่มีผลต่อการออมทรัพย์ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 8.00) (ตารางที่ 14)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคิดว่าภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมทรัพย์ ในการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับการลงทุนบางส่วนที่เกิดขึ้น ก่อประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจน้อย ซึ่งทำให้ประเทศต้องมีหนี้สินต่างประเทศมากขึ้น ในที่สุดปัญหานี้สินจะรุนแรงมากขึ้น ดังเช่นปัจจุบัน ทำให้มีการประณอมนีระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าวมีผลให้การแก้ปัญหาความเชื่อมั่นและเสถียรภาพต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ต้องใช้มาตรการทางเศรษฐกิจที่รุนแรงในการแก้ปัญหาระบบการเงินทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศไทยโดยตรง

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภาวะเศรษฐกิจ

(n=350)

ภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมทรัพย์	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
มีผล	322	92.00
ไม่มีผล	28	8.00
รวม	300	100.00

ภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูล ส่วนมากคิดว่าภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ ได้น้อยลง จำนวน 238 คน (ร้อยละ 70.00) รองลงมาคิดว่าภาวะเศรษฐกิจไม่สามารถออมได้เลยต่อการออมทรัพย์ จำนวน 102 คน (ร้อยละ 30.00) (ตารางที่ 15)

แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากคิดว่าเหตุผลที่ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีผลต่อการออมทรัพย์คือ ทำให้ออมทรัพย์ได้น้อยลง เนื่องจากว่าในเขตชนบทนั้น มีตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคที่แตกต่างจากเขตชุมชนเมืองเนื่องจากว่ามีความต้องการสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น และค่าครองชีพในการดำรงชีวิตไม่ค่อยมากดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการออมไว้ในปริมาณที่มากมายนัก แต่ผู้ที่อาศัยในเขตเมืองนั้นจะมีรายได้ที่ค่อนข้างมากและในตลาดสินค้าอุปโภค บริโภคที่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังมีค่าครองชีพสูงกว่า ดังนั้นจึงต้องมีการเก็บออม เพื่อที่จะได้มาซึ่งสินค้าอุปโภค บริโภค ในอนาคตรวมทั้งเพื่อนำไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ (n=350)

ภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
ออมได้น้อยลง	238	68.00
ไม่สามารถออมได้เลย	102	29.00
ไม่ตอบ	10	3.00
รวม		

การส่งเสริมการออมทรัพย์

ผลการศึกษาการส่งเสริมการออมทรัพย์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าหนึ่งในสองคิดว่าเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ อยากให้ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จำนวน 191 คน (ร้อยละ 54.60) รองลงมาคิดว่าภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อลดการใช้จ่ายของเกษตรกร จำนวน 171 คน (ร้อยละ 48.90) และควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการยกเว้นภาษีเงินได้ฯ จำนวน 137 คน (ร้อยละ 39.10) (ตารางที่ 16)

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากคิดว่าเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ อยากให้ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อลดการใช้จ่ายของเกษตรกรเพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและสนับสนุนการออมของ

เกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การออมของเกษตรกร ขยายตัวมากขึ้นกว่าปัจจุบันที่ยังมีจำนวนน้อย ซึ่งจะก่อประโยชน์โดยตรงต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามการส่งเสริมการออมทรัพย์

(n=350)

การส่งเสริมการออมทรัพย์	ผู้ให้ข้อมูล	
	จำนวน	ร้อยละ
เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	191	54.60
เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกร	171	48.90
ยกเว้นภาษีเงินได้ฯ	137	39.10
ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น	115	32.90
ออกพันธบัตรรัฐบาล	62	17.70
ออกเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ มากขึ้น	59	16.90
สามารถหักลดหย่อนภาษีได้มากขึ้น	27	7.70

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันการเงินควรจะมีการบริการการส่งเสริมการออมทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูล เกือบทั้งหมดคิดว่า สถาบันการเงินควรจะมีการส่งเสริมการออมทรัพย์ เพื่อให้มีการออมมากขึ้น คือ มีการบริการด้านการเพิ่มวันให้บริการ จำนวน 319 คน (ร้อยละ 91.10) รองลงมา คือ ควรมีการบริการด้านการขยายเวลาการให้บริการ จำนวน 279 คน (ร้อยละ 79.70) มีการบริการด้านบริการทางโทรศัพท์ จำนวน 49 คน (ร้อยละ 14.00) และ ควรมีการบริการทาง internet จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.00) (ตารางที่ 17)

แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดอยากให้มีการเพิ่มวันให้บริการ และการขยายเวลาด้านการบริการ เนื่องจากเกษตรกรไม่ค่อยมีเวลาไปออมเงินในตอนกลางวันเนื่องจากว่าเวลากลางวันเป็นเวลาทำงานของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรไม่ว่างที่จะไปออมเงิน ดังนั้นเกษตรกร

ตำบลห้วยยาบ จึงอยากให้ทางสถาบันทางการเงินเพิ่มวันการให้บริการ และการขยายเวลาด้านการบริหารให้มากขึ้น

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามการส่งเสริมการออมทรัพย์สถาบันการเงินที่ควรจะมีบริการ

การส่งเสริมการออมทรัพย์ สถาบันการเงินที่ควรจะมีบริการ	(n=350)	
	ผู้ให้ข้อมูล จำนวน	ร้อยละ
เพิ่มวันให้บริการ	319	91.10
ขยายเวลาด้านการบริการ	279	79.70
บริการทางโทรศัพท์	49	14.00
บริการทาง internet	7	2.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ของเกษตรกร เนื่องจากอายุและรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากมีค่า sig. เท่ากับ 0.000 และ 0.006 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับที่กำหนด คือ 0.05 สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร ปัจจัยภาวะเศรษฐกิจ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากมีค่า sig. เท่ากับ 0.090, 0.402, 0.467, 0.018 และ 0.459 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 (ตารางที่ 18)

ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ของเกษตรกร ซึ่งอายุและรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจนั้นเนื่องจากว่าในเขตชนบทนั้น มีตลาดสินค้าอุปโภคที่มีตลาดที่แตกต่างจากเขตชุมชนเมืองเนื่องจากว่ามีความต้องการสินค้าที่มีความจำเป็นต่อ

การดำรงชีวิตเพียงเท่านั้น และค่าครองชีพในการดำรงชีวิตค่อนข้างต่ำดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมียกยอไว้ในปริมาณที่มากมายนัก

ตารางที่ 18 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการยอมรับพืชของเกษตรกร

(n=350)

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	df	Sig. (2 sided)
เพศ	2.882	1	0.090
สถานภาพ	0.701	1	0.402
อายุ	21.217	3	0.000
ระดับการศึกษา	5.625	6	0.467
รายได้ต่อปี	12.601	3	0.006
จำนวนบุตร	8.024	2	0.018

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
3. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ จำนวน 350 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหาจากนั้นนำไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยนำไปสอบถามเกษตรกรในเขตตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน จำนวน 20 คน จากการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ได้ผลการวิเคราะห์มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ซึ่งมีค่าสูงแสดงให้เห็นความเชื่อมั่นที่ดี จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาถอดรหัสและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

ลักษณะส่วนบุคคล

จากผลการศึกษาพบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 350 คน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.14 และมีสถานภาพสมรสเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีจำนวนบุตรส่วนใหญ่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 และมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ คิดเป็นร้อยละ 53.50 อาชีพหลักคือประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 48.30 มีพื้นที่ทำการเกษตร ไม่เกิน 12 ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวนาปี ไม่เกิน 9

ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ไม่เกิน 14 ไร่ มีจำนวนสมาชิกที่มีรายได้จากการรับจ้างส่วนใหญ่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 47.02 มีรายได้เฉลี่ย 166,181.43 บาท/ปี และมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อปีไม่เกิน 25,000 บาท

พฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ของเกษตรกร

ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ทั้งหมด จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์โดยมีวิธีการออมทรัพย์ไม่สม่ำเสมอ มากกว่าครึ่ง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมามีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์สม่ำเสมอรายเดือน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 และมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์สม่ำเสมอรายปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ตามลำดับ มีการตัดสินใจออมทรัพย์ในอนาคตเกือบทั้งหมดจำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 98.24 และคิดว่าไม่มีเงินที่จะออมทรัพย์ในอนาคต จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.73

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์เพื่อตนเอง จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 74.29 รองลงมามีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์เพื่อบุตร จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 68.57 มีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์เพื่อกลุ่มสมรส จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 58.86 และมีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์เพื่อบิดามารดา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.86

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมทรัพย์เพื่อการศึกษาบุตรเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมามีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 มีวัตถุประสงค์ของการออมทรัพย์เก็บไว้เก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชราเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการเลือกออมทรัพย์ฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร /ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 รองลงมามีพฤติกรรมกรรมการเลือกออมทรัพย์โดยการเก็บฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 มีพฤติกรรมกรรมการเลือกออมทรัพย์โดยเก็บไว้กับตัวเอง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 มีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ฝากไว้กับกองทุนบำเหน็จบำนาญ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 มีพฤติกรรมกรรมการออมทรัพย์ฝากไว้กับธนาคารออมสิน จำนวน 17 คน คิดเป็น

ร้อยละ 4.90 มีพฤติกรรมการออมทรัพย์ฝากไว้กับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และมีพฤติกรรมการออมทรัพย์ฝากไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะเหตุผลเพราะความมั่นคงเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 รองลงมาเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะเหตุผลเพราะผลตอบแทนเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 มีเหตุผลที่ฝากเงินออมทรัพย์เพราะว่ามีการให้บริการที่ดี เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคิดว่าการออมทรัพย์โดยการฝากเป็นเงินออมทรัพย์เป็นวิธีที่ดีที่สุด จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมาในรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการนำเงินฝากแบบประจำ จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการซื้อสลากรางวัล (ออมสิน) จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์โดยการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบซื้อพันธบัตรรัฐบาลจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (บ้านและที่ดิน) จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (รถยนต์ รถไฟ และ ปั่นน้ำ) จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 มีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / กบข. / ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร / ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 และมีรูปแบบของการเลือกออมทรัพย์แบบตัวสัญญาใช้เงิน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีวิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุดคือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เป็นอันดับที่ 1 จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 รองลงมาวิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุดคือมีความมั่นคงเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90 มีวิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุดคือไม่มีความเสี่ยง เป็นอันดับที่ 3 จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์ที่ดีที่สุดอยู่ในช่วง 16 – 20 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 48.58 รองลงมาคิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์จะอยู่ในช่วงจำนวน 6 ถึง 10 ปี มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.57 คิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์จะ

อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.14 คิดว่าระยะเวลาของการออมทรัพย์ คือ 11 - 15 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 จากผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกือบทั้งหมดคิดว่าภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาคิดว่าภาวะเศรษฐกิจไม่มีผลต่อการออมทรัพย์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คิดว่าภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ได้น้อยลง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคิดว่าภาวะเศรษฐกิจไม่สามารถออมได้เลยต่อการออมทรัพย์ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมาคิดว่าภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อลดการใช้จ่ายของเกษตรกร จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการยกเว้นภาษีเงินได้ฯ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการออก พันธบัตรรัฐบาล จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 ภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการออกเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ ให้มากขึ้น จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90 และภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมด้านการสามารถหักลดหย่อนภาษีได้มากขึ้น จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดคิดว่าการส่งเสริมการออมเพื่อให้มีการออมมากขึ้น สถาบันการเงินควรจะมีการบริการด้านการเพิ่มวันการให้บริการ จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 91.10 รองลงมาการส่งเสริมการออมเพื่อให้มีการออมมากขึ้นสถาบันการเงินควรจะมีการบริการด้านการขยายเวลาการให้บริการ จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 79.70 การส่งเสริมการออมเพื่อให้มีการออมมากขึ้นสถาบันการเงินควรจะมีการบริการด้านบริการทางโทรศัพท์ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และการส่งเสริมการออมเพื่อให้มีการออมมากขึ้นสถาบันการเงินควรจะมีการบริการด้านการบริการทาง Internet จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ของเกษตรกร

ผู้ให้ข้อมูลคิดว่าปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการออมทรัพย์ของเกษตรกร เนื่องจากอายุและรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจ สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร ปัจจัยภาวะเศรษฐกิจ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ

อภิปรายผลการวิจัย

(Implications)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ สามารถนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยและสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมได้ ดังนี้

เกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ เลือกรูปแบบในการออมทรัพย์และรูปแบบที่สนใจในการออมทรัพย์ คือ พฤติกรรมการออมทรัพย์มีการออมทั้งหมดและมีการออมทรัพย์สม่ำเสมอ สม่ำเสมอรายเดือน และสม่ำเสมอรายปี มากตามลำดับ การตัดสินใจออมในอนาคตมีเกือบทั้งหมด พฤติกรรมการออมทรัพย์เพื่อตนเอง บุตร คู่สมรส ออมทรัพย์เพื่อบิดาและมาตามากตามลำดับ วัตถุประสงค์ของการออม คือ เพื่อการศึกษาบุตร เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ และเก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา มากตามลำดับ การเลือกการออมทรัพย์ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร/ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพาณิชย์ เก็บรักษาไว้เอง บริษัทประกันชีวิต กองทุนบำเหน็จบำนาญ ธนาคารออมสิน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สหกรณ์ออมทรัพย์ มากตามลำดับ เหตุผลที่ฝากไว้กับแหล่งเงินทุนต่างๆ เพราะความมั่นคง ผลตอบแทน และการให้บริการ มากตามลำดับ รูปแบบการออมทรัพย์ คือ เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ สลากรางวัล กรมธรรม์ประกันชีวิต พันธบัตรรัฐบาล ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (บ้านและ ที่ดิน) ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (รถยนต์รถไถและปั้มน้ำ) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / กบข. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และตัวสัญญาใช้เงิน มากตามลำดับ วิธีการออมทรัพย์ที่ดีที่สุด คือ เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย มีความมั่นคง และไม่มีความเสี่ยง มากตามลำดับ ระยะการออมที่ดี อยู่ในช่วงเวลา 16 -20 ปี 6-10 ปี 1-5 ปี และ 11-15 ปี มากตามลำดับ ภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ และไม่มีผลต่อการออมทรัพย์ มากตามลำดับ ภาวะเศรษฐกิจมีผลต่อการออมทรัพย์ได้น้อยลง และไม่สามารถออมได้เลย มากตามลำดับ ภาครัฐควรมีนโยบายในการส่งเสริมการออมทรัพย์ของเกษตรกรโดยการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกร ยกเว้นภาษีเงินได้ ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ออกพันธบัตรรัฐบาล ออกเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ มากขึ้น และสามารถหักลดหย่อนภาษี

ได้มากขึ้น ตามลำดับ และสถาบันทางการเงินควรจะมีการบริการส่งเสริมการออมทรัพย์โดยวิธี
 เพิ่มวันให้บริการ ขยายเวลาด้านการบริการ บริการทางโทรศัพท์ และบริการทาง internet มาก
 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีผลต่อการออม
 ของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ จากผลการวิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้ประชาชนมีการออมทรัพย์มากขึ้น

1. สถาบันการเงินผู้มีหน้าที่รับฝากเงินออมของเกษตรกร ต้องสร้างความเชื่อมั่น
 ให้แก่ผู้ออม และสร้างภาพพจน์อันดีแก่สถาบัน ตลอดจนพนักงานของสถาบันการเงินต้องเป็น
 น่าเชื่อถือแก่ผู้ออม เช่น ผลการดำเนินงาน (กำไร) การประชาสัมพันธ์ขององค์กร ความซื่อสัตย์
 ของพนักงาน เพราะว่าเกษตรกรผู้ออมให้ความสำคัญในความมั่นคงและความปลอดภัยของเงิน
 ออมมากที่สุด
2. สถาบันการเงินควรมีประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับในด้านการ
 บริการที่มีอยู่ให้กับประชาชน หรือผู้ให้ออมมีความรู้เกี่ยวกับการบริการอย่างแท้จริง เช่น ควรจะมี
 การแนะนำสถาบันทางการเงิน เช่น การจัดนิทรรศการ ใช้สื่อในด้านการประชาสัมพันธ์ หรือ
 จัดการสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการให้กับประชาชน เพราะจากการวิจัยพบว่ามีรูปแบบที่
 ไม่เป็นที่สนใจหรือต้องการของผู้ออม คือ คำสัญญาการใช้เงิน โดยให้เหตุผลที่ไม่สนใจ คือไม่มี
 ความรู้ด้านคำสัญญาการใช้เงิน และคิดว่ามีความเสี่ยงสูง
3. ภาครัฐจะต้องมีนโยบายที่ส่งเสริมให้มีการออมของประชาชนอย่างยั่งยืน
 เช่น มีนโยบายกระจายรายได้ นโยบายสร้างงาน มีการยกเว้นภาษีเงินได้จากการออมสามารถให้
 นำไปลดหย่อนภาษีเงินได้ หรือให้ประโยชน์ทางภาษีในรูปแบบอื่น ๆ (ยกเว้นภาษีจากการขาย
 อสังหาริมทรัพย์) ซึ่งนโยบายในการส่งเสริมให้มีการออมนั้น จะต้องเป็นธรรมแก่คนในสังคมนั้น ๆ
 ด้วย โดยไม่เป็นการกระทบหรือเป็นภาระแก่สังคมในทางตรงหรือทางอ้อม
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการออมที่มากขึ้น จะต้องมีการมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่
 ส่งเสริมให้มีการออมอย่างจริงจัง เนื่องจากในปัจจุบันมีหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันที่ทำหน้าที่

รับฝากเงินจากผู้ออมอยู่หลายหน่วยงาน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น โดยสถาบันการเงินแต่ละประเภทก็มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน จึงเห็นควรให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการออมของประเทศ เพื่อกำหนดแผนงาน กลยุทธ์โดยรวมในการออมของประเทศ ส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป (Recommendations for Further Study)

1. ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบ มากที่สุด คือ รายได้ ช่วงอายุ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาของการศึกษา จึงเห็นควรทำการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยเหล่านี้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการออม และยังเป็นประโยชน์ในการกำหนดแผนและกลยุทธ์การส่งเสริมให้ผู้ออมทรัพย์เกิดความพอใจสูงสุด

2. การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของเกษตรกร ในเขตตำบลห้วยยาบเท่านั้น ซึ่งมีรูปแบบการดำรงชีวิต ตลอดจนปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก เพื่อให้ได้ภาพรวมของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของจังหวัดลำพูน ทำให้ได้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ให้เข้าถึงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นควรทำการวิจัยสืบเนื่องถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอรอบนอก จังหวัดลำพูนด้วย

บรรณานุกรม
(BIBLIOGRAPHY)

- กรรณิการ์ ลิปะพัลลภ. 2534. การธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2540. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2536. วัฒนาการของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินดาพร อารีย์. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ของครัวเรือนเกษตรกร ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปีเพาะปลูก 2541/42. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชัยเขต กาเผือก. 2543. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสภาพการเงินของลูกค้านายธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ณรงศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. นนทบุรี: สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เตือนจิต สาริบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกศึกษา เฉพาะกรณีออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2536. การสำรวจพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2547. รายงานเศรษฐกิจประจำปี พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย.
- นราศรี ไวนิชกุล. 2525. หลักสถิติที่ใช้ในงานวิจัยระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- เบญจพล ศักรภณ์. 2526. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์
การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัญญา ตันติวรณ. 2535. การปฏิรูประบบการเงินเพื่อส่งเสริมเงินออมของประเทศ. กรุงเทพฯ:
เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- พิศุทธิ์ โค้วสุวรรณ. 2531. การกระจายสินเชื่อโดยธนาคารพาณิชย์ กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.
เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพชร ชุมทรัพย์. 2540. หลักการลงทุน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีระพงษ์ รามางกูร. 2532. ความมั่งคั่งและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทศวรรษ
1990 - 2000. กรุงเทพฯ: เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538. พฤติกรรมผู้บริโภค ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: วิถีชีวิตพัฒนา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2537. บริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สมยศ นาวิการ. 2516. บทบาทของสถาบันการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย. กรุงเทพฯ:
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน. 2548. รายงานสถิติจำนวนเกษตรกรอำเภอบ้านธิ
จังหวัดลำพูน. ลำพูน: สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักสถิติจังหวัดเชียงใหม่. 2548. ข้อมูลสถิติที่สำคัญจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2547. เชียงใหม่:
สำนักงาน.
- สุจิตรา บัวใบ. 2526. การวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท
ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา ถิระกุล, อมรา ศรีพยัคฆ์ และปรีชา พลอยคนัย. 2526. รายงานเศรษฐกิจรายเดือน
การออมภาคครัวเรือน. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- สุรักษ์ บุญนาค และ วณิ จงศิริวัฒน์. 2520. เศรษฐกิจและธนาคาร. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อดุลย์ เต็มประคา. 2541. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขต
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

อรรถสิทธิ์ แสงดี. 2540. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝากของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร สาขาพิษณุโลก. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

Kotler, Phillip. 1994. **Marketing Management**. 8th ed. New Jersey: Prentice-Hall.

Yamane, T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. Tokyo: Harper International
Edition.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

หมู่บ้าน

แบบสอบถาม

พฤติกรรมกรรมการออมของเกษตรกรในเขตตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน

โปรดกรอกข้อความ / ตัวเลขลงในช่องว่าง หรือ ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพสมรส () 1. โสด () 2. สมรสแล้ว () 3. หย่าร้าง / หม้าย
4. จำนวนบุตร.....คน
5. ระดับการศึกษา
() 1. ไม่ได้เรียน () 2. ต่ำกว่าประถมศึกษาภาคบังคับ
() 3. ประถมศึกษาภาคบังคับ () 4. มัธยมศึกษาตอนต้น
() 5. มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา () 6. อนุปริญญา / ปวส.
() 7. ปริญญาตรี () 8. สูงกว่าปริญญาตรี
6. อาชีพหลัก
() 1. เกษตรกรรม () 2. รับจ้างทั่วไป () 3. ค้าขาย เจ้าของกิจการ/ธุรกิจ
() 4. ลูกจ้างเอกชน/บริษัท () 5. ข้าราชการ
7. ผู้มีรายได้ในครัวเรือนมีทั้งหมด คน
8. ท่านมีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนไร่
9. ชนิดของพืชที่ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. ข้าวนาปี จำนวนไร่
() 2. ข้าวนาปรัง จำนวนไร่
() 3. ยาสูบ จำนวนไร่
() 4. ลำไย จำนวนไร่
() 5. มะม่วง จำนวนไร่
() 6. กุหลาบ จำนวนไร่
() 7. พืชผัก จำนวนไร่
() 8. พืช อื่น ๆ จำนวนไร่
10. ครัวเรือนของท่านมีจำนวนสมาชิกที่มีรายได้จากการรับจ้างคน

11. รายได้รวมของครัวเรือนของท่าน บาท/ปี
 12. ครัวเรือนของท่านมีค่าใช้จ่ายประจำ ในแต่ละเดือนเป็นจำนวน บาท

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมทรัพย์

14. ท่านมีการออมทรัพย์หรือไม่

- () 1. มี () 2. ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 16)

15. ท่านมีการออมทรัพย์อย่างไร

- () 1. สมำเสมอ รายเดือน () 2. สมำเสมอ รายปี () 3. ไม่สมำเสมอ

16. ในอนาคตท่านจะตัดสินใจออมทรัพย์ หรือไม่

- () 1. มี () 2. ไม่มี

17. ท่านออมทรัพย์เพื่อใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ตนเอง () 2. บิดามารดา () 3. คู่สมรส () 4. บุตร

18. ท่านออมทรัพย์ไว้โดยมีวัตถุประสงค์อะไร (โปรดเรียง 3 ลำดับ โดยให้ 1. สำคัญที่สุด รองลงมาคือ 2 และ 3)

- () 1. กินดกเบียด () 2. เพื่อการศึกษาของบุตร
 () 3. เก็บไว้ใช้เวลาเจ็บป่วยหรือยามชรา () 4. เพื่อการท่องเที่ยว
 () 5. เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ () 6. เพื่อเก็บไว้ใช้ยามไม่มีงานทำ
 () 7. เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ ฯลฯ () 8. เพื่อดูแลบิดามารดา
 () 9. เพื่อกิจกรรมทางศาสนาหรือประเพณี () 10. เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน

19. ท่านเลือกออมทรัพย์ไว้ที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เก็บรักษาไว้เอง () 2. ธนาคารพาณิชย์ () 3. ธนาคารออมสิน
 () 4. ธกส./ธอส. () 5. สหกรณ์ออมทรัพย์ () 6. บริษัทประกันชีวิต
 () 7. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ () 8. กองทุนบำเหน็จบำนาญ

20. จากข้อ 19 ท่านเลือกเพราะเหตุใด (โปรดเรียง 3 ลำดับ โดยให้ 1. สำคัญที่สุด รองลงมาคือ 2 และ 3)

- () 1. ความมั่นคง () 2. ผลตอบแทน
 () 3. การให้บริการ () 4. เทคโนโลยี
 () 5. จำนวนสาขา () 6. มาเปิดดำเนินการก่อน
 () 7. คู่แข่งกับพนักงาน () 8. มีบริการอื่น ๆ เช่น รับฝากสิ่งของ, ขายหลักทรัพย์
 () 9. ใกล้บ้าน / ที่ทำงาน () 10. ถูกบังคับ เช่น กฎหมาย (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ)
 () 11. ประโยชน์ทางภาษีเงินได้

21. ท่านคิดว่าการออมทรัพย์รูปแบบใดดีที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เงินฝากออมทรัพย์ () 2. เงินฝากประจำ
 () 3. กรมธรรม์ประกันชีวิต () 4. ตัวสัญญาใช้เงิน
 () 5. สลากรางวัล (ออมสิน) () 6. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ/กบข.รทส., รทส.
 () 7. ถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ () 8. พันธบัตรรัฐบาล
 () 9. ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (บ้าน, ที่ดิน)
 () 10. ผ่อนชำระอสังหาริมทรัพย์ (รถ, รถไถ, ปั่นน้ำ)
 () 11. สหกรณ์ออมทรัพย์

22. จาก ข้อ 21. เพราะเหตุใด (โปรดเรียง 3 ลำดับ โดยให้ 1. สำคัญที่สุด รองลงมาคือ 2. และ 3

- () 1. เปลี่ยนเป็นเงินสดง่าย () 2. มีความมั่นคง
 () 3. ให้ผลตอบแทนสูง () 4. ไม่มีความเสี่ยง
 () 5. ไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมาย เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ () 6. มีความรู้พอ
 () 7. มีผลตอบแทนอื่น () 8. มีเงินมากพอ
 () 9. มีประโยชน์ทางภาษีเงินได้ (สามารถหักลดหย่อนภาษี) () 10. มีความจำเป็น

23. ระยะเวลาการออมทรัพย์ที่ท่านสนใจกี่ปี

24. ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีผลต่อการออมของท่านหรือไม่

- () 1. มีผล () 2. ไม่มีผล (ข้ามไปตอบข้อ 26)

25. จากข้อ 24. มีผลต่อการออมอย่างไร

- () 1. ออมได้น้อยลง () 2. ออมได้มากขึ้น
 () 3. ไม่สามารถออมได้เลย () 4. ไม่แน่ใจ

26. เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ ท่านคิดว่าภาครัฐควรมีนโยบายส่งเสริมอย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ยกเว้นภาษีเงินได้ () 2. เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
 () 3. ออกพันธบัตรรัฐบาล () 4. ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น
 () 5. สามารถหักลดหย่อนภาษีได้มากขึ้น
 () 6. ออกเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ มากขึ้น
 () 7. เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อลดการใช้จ่ายของเกษตรกร

27. เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ ให้มีการออมมากขึ้น ท่านคิดว่าสถาบันการเงิน ควรมีบริการใดมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. บริการทาง INTERNET

() 2. บริการทางโทรศัพท์

() 3. บริการทางไปรษณีย์

() 4. ขยายเวลาให้บริการ

() 5. เพิ่มวันให้บริการ

27. ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับการออมทรัพย์อย่างไร

การออมในรูปเงินสด

.....

.....

การออมในรูปหลักทรัพย์

.....

.....

การออมในรูปสวัสดิการ และอื่น ๆ

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวปาริฉัตร บุญตันดี

จำนวน ๒๔ ฉบับ
สำนักหอสมุด

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวปาริฉัตร บุญตันดี
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2522
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) สาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พ.ศ 2540 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยแม่โจ้